

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 440 · CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Nemačka 1,90 €
Švajcarska 2,60 CHF
Austrija 1,70 €
Holandija 2,00 €
Belgija 2,00 €
BIH 1,80 KM
Makedonija 45,00 DEN
Crna Gora 0,75 €
Hrvatska 10 KN
Slovenija 1,25 €
4. februar 2011.

PAKLENI ŠERIF

★ DOK HOLIDEJ ★

440

Frenk Larami

PAKLENI ŠERIF

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 440

Direktor

Vladimir Novaković

Odgovorni urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

SHERIFF FROM HELL

Prevod i adaptacija

Maja Draginčić

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Ilustracija

Branislav Kerac

Branislav Perković

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 26. I 2011.

Tržište: 4. II 2011.

CIP— Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад
82— 31 (5)

DOK Holidej / odgovorni urednik Viktorija
Draginčić. — 1972, br. 1 —. — Novi Sad: Marketprint,
1972—, — 21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353— 0000

COBISS. SR— ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: DOO MAGYAR SZÓ — Kft. OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy — SHERIFF FROM HELL

Copyright: MAP. Prevod i adaptacija: Maja Draginčić

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Plavuša je sela tačno preko puta Holideja!

Bila je visoka i imala je takvu liniju tela kao da je sam đavo umočio prste u testo od koga je umešana. Tesni, plavi putni kostim još više je isticao i njene obline i njen struk.

Bilo je to u Hajramu – malom gnezd u Vajomingu.

Sedela je satima, ne udostojivši Džordžijanca nijednog pogleda. A onda se odjednom ceo voz zatresao. Kočnice resko zaškripaše i točkovi zastrugaše po šinama. Povučena centrifugalnom silom, prtljag počeo da se šeta po polici kao da je perce. „Pulmanovi“ vagoni stadoše da se ljuljaju i propinju. Zagrajaše uplašeni glasovi. Negde napred kriknula je jedna žena, udarivši glavom o mesingani držač.

Prasak pucnjeva nadjača galamu.

Topot kopita. Glasovi ljudi. Glasne komande. Onda ponovo pucnji.

Ne mičući se iz sedišta, Dok se još dublje zavalila u njega.

Plavokosa ga pogleda razrogačenih očiju. Bila je oduzeta od straha. Ravnodušnost joj je nestala s lica i ustupila mesto preneraženosti.

Glasovi u vagonu su se malo utišali, ali su se umesto njih začuli struganje i lupa. Čvrsto držeći svoj prtljag, putnici su potražili zaklon, ko je gde stigao.

– Sagnite se, madam – reče Džordžijanac mirno.

Ona pogleda Holideja, ne shvatajući ništa.

– Ali... ja...

I dalje ni reči.

Dok prvi put začu njen glas. Bio je tih i pomalo prigušen.

Kao potvrda njegovih reči, ciknu i rasu se jedno prozorsko okno. Promenivši ugao, tane zazuja kroz vagon i zari se u drvenu oplatu krova.

Devojka se baci i čučnu drhteći kraj Dokovih čizama, između sedišta.

Oseti se još jedan trzaj i ekspresni voz na liniji Union Pacifik stade. Zveknuše odbojnici vagona i prilepiše se jedan za drugi. Čulo se još samo pućkanje lokomotive.

Napregnuta tišina.

Oštri koraci odjeknuše otvorenom platformom vagona. Pucnjava prestade.

Ulazna vrata vagona otvoriše se s treskom.

Dok ih je cela mogao obuhvatiti pogledom.

Dve bahate prilike upadoše unutra. Prave pljačkaške njuške! Raskopčani kožni mantili sezali su im preko sara čizama. Šeširi su im mogli poslužiti za skupljanje kišnice.

U rukama vucibatina blistao se čelik hromiranih šestometnih revolvera.

– Ovo je prepad! – uzviknu jedan, zakoračivši dva koraka prema sedištima. – Niko da se nije makao! Vadite vaše dolare i dragocenosti, narode! Ako budete mirni, ništa vam se neće desiti!

Kao opomenu, ispali još dva metka u plafon.

Drugi pljačkaš stajao je kraj otvorenih vrata. Njegov pogled zaustavi se na elegantnom Džordžijancu, sa torbom od krokodilske kože pored njega, koji se pretvarao da spava u poluležećem položaju sa licem pokrivenim šeširom.

Bandit nije mogao čudom da se naćudi kako čovek uz svu tu galamu i metež može da spava.

Onda se dogodilo.

Dokov pokret bio je tako brz da ga ni pogled nije mogao uhvatiti. Niklovani kolt sa drškom od slonovače prosto je izleteo ispod peša njegovog mantila, bljunuvši u istom trenutku, vatru i olovo.

Pucnji su zapraštali između drvenih zidova vagona.

Nijedan od bandita nije stigao ni da povuče oroz. Dokovi meci prosto su ih bacili ka prozoru kraj prvog sedišta. Okno se raspršta. Onaj, što je trenutak ranije vodio reč, ispao je dopola kroz razbijeno staklo i ostao presamićen da visi preko donje ivice prozorskog okna. Drugog su meci prosto prikucali za prozorski ram. Trenutak kasnije, on se polako srozao na pod.

Holidej skoči. Njegovi pokreti bili su savršeno usklađeni, kao da je unapred isplanirao celu situaciju. On vrati kolt

u futrolu, zatim skide vinčesterku iz prtljažnika iznad glave, preskoči ženu zgrčenu na podu i krenu napolje. Grabeci ka prednjoj platformi, on repetira i ubaci metak u cev.

U jednom skoku nađe se na platformi i leže na pod. Nekolika trenutaka bilo mu je dovoljno da shvati situaciju.

Dva, ne, tri jahača jurili su u besnom galopu ka vagonu, očigledno posumnjavši da sve ide po planu. Dva konja bez jahača stajala su nešto dalje na železničkom nasipu.

Dok Holidej se podrugljivo osmehne i pusti ih da mu se približe na tridesetak jardi. Onda provuče cev vinčesterke kroz gvozdenu rešetku sa strane i poče da puca. Škljocanje zatvarača i prasak zrna smenjivali su jedno drugo.

Smrtonosni stakato zaustavio je bandite koji su pošli da vide šta se dešava u „Pulmanovom” vagonu. Dvojica od njih bili su zbrisani iz sedla. Treći je očevidno dobio pogodak u rame. Klateći se u sedlu, on u poslednjem trenutku okrete konja i nagna se u beg.

Dok spusti vinčesterku. Puneći ispražnjeni magacin, pažljivo je posmatrao stranu voza sa koje su stajali konji bez jahača.

Pucnji odjeknuše u vagonu. Zaoriše se krici. Džordžijanac na platformi nije u prvi mah mogao ni da pretpostavi šta se dešava.

Iznenada se pojaviše ljudske prilike na strani voza koju je Dok držao pod kontrolom.

Plamen iz cevi liznu kroz razbijena okna.

Džordžijanac shvati da su i drugi putnici sledili njegov primer i potprašili bandite.

Šest-sedam klipana, koliko ih je još bilo, pod pratnjom revolverskih zrna nadaše se u lud galop ka jugozapadu.

Dok ustade i poče da dovodi svoje elegantno odelo u red. Bilo je beskorisno da dalje puca. On strese prašinu sa kaputa, vrati se u vagon i pokupi oružje od mrtvih bandita.

Plavokosa je čučala još uvek u istom položaju, lica zagnjurenog u šake.

Dok kleče kraj nje i dodirnu joj nežno rame.

Ona se skupi.

– Probudite se, ledi – reče Džordžijanac, osmehnuvši se. – Mora je prošla.

Žena podiže glavu i pogleda ga. Njene velike, plave oči gledale su u njegovo blede, markantno lice sa čelično sivim očima.

Ali i Dok je mogao dovoljno da pročita iz vedrih i blistavih ženinih očiju.

* * *

Vozovođa je bio jedan džinovski Crnac. Nosio je crnu uniformu sa crvenim naramenicama i svetlucavim mesinganim dugmadima. Nadvisivao je Holideja za pola glave.

– Ser, ja... ja ne mogu ovo da shvatim – mucao je crni gorostas. – To je trinaesti prepad koji sam preživeo na ovoj liniji. Ali ovo je prvi put da su ti pasji sinovi dobili po njušci.

– Ponekad i trinaest može da bude srećan broj – osmehne se Džordžijanac. On napuni ispražnjeni magacin

kolta i pomače opasač udesno. – Kako izgleda napolju?

– Najkasnije za deset minuta krećemo dalje, ser. Stabla, kojima su banditi zagrađili prugu, već se uklanjaju. Četiri mrtva napadača su u poštanskom vagonu.

Džordžijanac klimne glavom.

– Pobrinite se svakako da tu četvoricu u Brigam Sitiju istovare na peron. Ja tamo silazim. Da nije još neko od odmetnika ostao na šinama?

– Ne, ser. Sigurno je bilo nekoliko ranjenih. Ali oni su otprašili sa ostalima. Nego... ja... – Vozovođa je nervozno mrdao prstima tražeći reči. – Ja... ja ne znam kako bih to rekao, ser... mislim, naime, da je železnička kompanija Union Pacifik u velikoj obavezi prema vama. Ukoliko niste znali, ovakvi prepadi su se dosad loše završavali. Dakle... tako je to, a ja sam ovde u vozu predstavnik kompanije i kako ja mogu sebi to da predstavim...

Dok ga potapše po ramenu.

– Ja nemam nikakvih naročitih zahteva, mister. Postoji, naime, vrlo jednostavan način na koji mi se možete revanširati.

– Zaista? – vozovođa raširi iznenađeno oči.

– Hm – nastavi Džordžijanac – ako pravo pogledamo, iza poštanskih kola su postavljena jedna salonska, je li tako?

– To je tačno, ser. Salonska kola pripadaju senatoru Hartmanu. On će se popeti u Bauntifulu – vozovođa nabra obrve. – Ali ja ne razumem...

– Ja putujem samo do Brigam Sitija – osmehne se Holidej. – To je sledeća stanica. Verujem da će senator biti veoma srećan što njegov lepi „trčeći“ salon nije otišao bestraga. A verujem i da ne bi imao ništa protiv toga da ja ostatak puta provedem malčice komfornije. Zar ne?

Lice gorostasa se zasja. Konačno je shvatio.

– O, ne, ser. Senator neće imati ništa protiv – on se lupi dlanom po čelu.

– Nebesa, kako mi to samo nije palo na pamet! Ako biste želeli da me pratite, ser...

Dok se okrete ka mladoj plavokosoj ženi.

– Ovaj poziv važi i za vas, madam.

Ona podiže glavu, lice joj se zarumeni, a onda obori pogled.

– Vaš prtljag ću lično naknadno doneti – reče vozovođa osmehnuvši se, i krene prvi ka vratima vagona.

Holidej uze svoju torbu i plavušu pod ruku. Ona kao da se iznenada preko očekivanja odobrovoljila, a u očima joj zasvetlucaše plamičci.

– Ko zna kad ću se ponovo voziti u salonskim kolima – reče. – Tako nešto zaista ne smem da propustim.

Dok Holidej se zagleda u nju. Za trenutak je bio zbunjen njenom reakcijom. Onda zaključí u sebi da to samo potvrđuje njegovu teoriju. Mora da je sasvim neobična žena, ta mlada dama. Neobična u svakom pogledu. I zagonetnija od većine drugih ženskih stvorenja koja je ikada sreo.

Salonska kola sastojala su se iz tri velika odeljka. Zidovi su im bili obloženi

ni tamnim mahagoni drvetom, prozori su bili zakriveni teškim somotskim zavesama boje crvenog vina, a pod plafonom je svetlucala kristalna lampa u čijem se središtu jedva nazirao stakleni cilindar za petrolejski plamen.

Dok Holidej i njegova lepa pratilja prođu kroz senatorovu radnu sobu, minušé mimo spavaće sobe i uđu u jedinstven salon, opremljen teškim nameštajem, presvučenim bivoljom kožom. Uz zadnji zid stajao je mali bar, pred čijim je kristalnim ogledalom bilo poređano bar tri tuceta blistavih boca.

– Taj senator Hartman je zaista čovek istančanog ukusa – primeti Džordžijanac, bacivši pogled oko sebe. On skide svoj prašnjav kaput, položi preko njega svoj opasač sa revolverom i pođe ka baru.

– Osećajte se prijatno – reče vozovođa, duboko se naklonivši. Stići ćemo u Brigam Siti odmah čim se smrkne, a najkasnije za jedan čas. Udaljen je jedva deset milja, ali i par stanica.

Dok Holidej mu zahvali pokretom ruke i sačeka dok njegova uniforma ne iščeze u vratima.

– Piće, ledi?

Ona skoči iz naslonjače, u koju tek što je bila sela i obrli ga rukama oko vrata. Njen pogled zaroni duboko u njegove oči.

Dok Holidej oseti nežan pritisak njenog čvrstog tela, a omamljujući miris njene kože prosto ga ošamuti. Dok je boravio u Sent Luisu, iz noći u noć zabavljao se za kockarskim stolovima i od tada je prošlo svega par nedelja. Ali, on je svoj nemir i avanturizam za-

boravljao na taj način, kao što su ga drugi utapali u alkoholu. Zato je sad bio željan nežnosti i spremno je odgovorio na njen zagrljaj.

Sem toga, ta mala dama očigledno nije pripadala onoj vrsti koju čovek nalazi pod crvenim lampama po gradovima Zapada.

– Ne govori mi više „ledi” – prošapta žena promuklim glasom. – Ja se zovem Dorin. Dorin Medouz. A kako je tvoje ime, mister?

– Dok.

On je takođe obgrli i privuče bliže sebi.

– Dok... samo Dok? – upita ona.

– Ništa dalje?

– Dok Holidej.

Ona ga poljubi. Usne su joj bile meke i u njima je gorela vatra. Poljubac je bio dug, kao da nije želela da se odvoji od njega.

– Spusti zavese – prošapta Dorin jedva čujno. – Nemamo mnogo vremena, zar ne? Uostalom... moraš li ti zaista da siđeš u Brigam Sitiju?

– Da – odgovori on očigledno sa žaljenjem. – Moram.

Dok Holidej priđe prozoru. Voz je još stajao i napolju su se čuli povici radnika koji su sklanjali prepreku.

Kada se ponovo okrenuo, ona je već skinula svoj putni kostim i drhtavim prstima otkopčavala korset.

Džordžijanac je zurio u nju, očaran, misleći da ga oči varaju.

Žena kao da je čitala njegove misli.

– Ja sam, u stvari, veoma povučena – promrmlja, oborivši glavu – jer znam da na meni nema ništa interesantno.

I obično imam dobre kočnice. Ali isto tako znam da čoveka kao što si ti neću sresti dvaput. U toku cele vožnje lupala sam glavu kako da dođem u priliku da s tobom zapodenem razgovor. Zbog toga sam skoro zahvalna onim banditima što su se pojavili.

Holidej se nagne ka njoj. Osećao je da je svaka dalja reč suvišna. Ni on nije to samo jednom doživeo, da jedna žena s njim prosto zaboravi na sve ono što je u svakodnevnom životu sputavalo njenu prirodu. Ali sa Dorin je to očito bilo drukčije. Ona je morala da preskoči preko sopstvene senke. Mora da ju je stajalo paklenih muka da svoju stidljivost zbaci prosto kao koprenu sa sebe.

Stegao ju je u naručje. Prsti su mu klizili po njenoj baršunastoj koži.

Podigao ju je kao pero i položio na sofu prekrivenu mekim krznenim pokrivačem.

Otegnuti zvižduk lokomotive dopro je kao iz velike daljine u zamračena salonska kola. Uz snažan trzaj voz krenu. Boce i čaše na malom baru zazveckашe.

Ali do njih nije dopiralo više ništa. Jedno su drugom predstavljali ceo svet, dok je voz, ubrzavajući, hvatao ujednačeni ritam i dan se polako gasio. On je bio očaran njenom lepotom, a ona njegovom snagom.

– Nikada te neću zaboraviti, znaš?

– šaputala je devojkа, pritiskujući njegovu glavu na svoje grudi i mrseći prstima njegovu kosu.

– Moraćeš – odvrati gorko Dok. – Ne možeš me vući u sećanju kroz ceo život.

– Itekako ću moći! To nije teret, dragi. Od toga ću da živim.

– Ali ja sam lutalica. Avanturista i očajnik. Pre ili posle otići ću u pakao.

Reči su mu same potekle. Dorin ga je ćutke slušala. Njemu, koji je toliko dugo nosio svoje tajne, bilo je odjednom sasvim prirodno da otvori dušu pred devojkom s kojom se samo čas ranije upoznao. Rekao joj je da je bio zubni lekar, pričao o životu koji je vodio i o otkriću svoje neizlečive bolesti...

I kad je kasnije slušao njenu priču, bilo mu je to isto tako normalno.

Dorin je išla za Solt Lejk Siti, nekoliko železničkih stanica zapadno od Brigam Sitija. Bila je rodom iz Ohaja, završila je studije i počela je da traži zaposlenje. Onda je strašan požar u Klivlendu, njenom gradu, uništio čitav blok kuća i u plamenu su poginuli njeni roditelji i nestao ceo njen svet. Nemajući u Klivlendu više nikog svog, krenula je na Zapad da u tuđini i daljini zaboravi svoj bol, ako može. Učiće radoznalu decu koja još ništa ne znaju o zlom naličju života i verovala da će joj njihova naivna vera pomoći.

Tama je sasvim ovladala salonskih kolima. Ležali su ćutke, priljubljeni jedno uz drugo.

– Kada te tvoj put opet navede u ovaj kraj – prošaputa Dorin. – znaš gde ćeš me naći.

– Nikada te neću zaboraviti – odgovori toplo Holidej.

To je jedino mogao da joj obeća.

II

Iz prizemlja zgrade dopirala je galama nesmanjenom žestinom, kao iz nekog zvučnog kotla.

Promukli muški glasovi. Zvuci raštimovanog klavira. Zveket čaša. Bat čizama i grohotan smeh s vremena na vreme.

U „Solt Lejk” salunu večernje veselje bilo je na vrhuncu.

Čak ni tapacirana vrata luksuzno opremljene radne sobe na gornjem spratu nisu mogla sasvim da priguše buku. Petrolejska lampa sa snežno belim staklenim zaslonom svetlela je na sjajnom poliranom pisaćem stolu.

Trejsi Valas je podigla svetlucavu čašu, napunjenu crvenim vinom, prišla je usnama i otpila gutljaj. Zatim ju je ponovo spustila, zavalila se u svoju naslonjaču i posmatrala muškarca pred sobom preko izglacane ploče od mahagonija.

– Ja te više ne razumem, Nejte – rekla je nakon kraćeg razmišljanja. – Veruješ li ti zaista da ova igra može da se nastavi tako u nedogled? Još pre godinu dana si sam govorio da treba tome učiniti kraj. Ali sada polako stičem utisak da tebi nikad nije dosta. To mi ne sluti na dobro. Jednog dana će sve odleteti bestraga, a onda...

Ona zbunjeno slegnu ramenima koja su bila gola, zahvaljujući velikom dekolteu njene haljine.

Trejsi Valas, vlasnica najvećeg saluna u Brigam Sitiju, bila je žena markantne spoljašnosti. Izrazite obline njenog

tela odgovarale su njenoj visini od sto sedamdeset centimetara, dajući joj dovoljno vitak stas. Njeno uglasto, pomalo muškobanjasto lice, sa energičnim, blistavim očima, ulivalo je poštovanje. Prostaci i žutokljunci su neretko pokušavali da prave dar-mar, ali je Trejsi bila žena koja je čvrsto držala uzde i bez muke razbijače i pijance izbacivala iz kafane. Tako je stekla autoritet koji joj je, kao vlasnici, bio neophodan.

Nejdžel Vitaker zavrti glavom i pogleda je ispod oka.

– Ti znaš moje mišljenje, draga. Pre godinu dana stvari su daleko drukčije stajale. Sada sam se učvrstio u poslu. Ili mi možda možeš pokazati nekog od takozvanih uvaženih ljudi u ovom gradu koga ne držim u šaci? Ne, ne, bebi... kada ovde nešto krene po zlu, tada će nastradati svi u Brigam Sitiju.

Lupkao je širokom jagodicom kažiprsta po metalnoj zvezdi na svom prsluku.

– Sem toga, imam ja i ovo ovde. A takođe i jake veze sa direktijom kompanije Union Pacifik. A lično se poznajem i sa senatorom. Znaš li da je Hartman jedan od glavnih akcionara železnice?

Vitaker se samozadovoljno nasmeja i lupi se šakom po velikom trbuhu, koji je odzvonio kao bubanj.

– Dok se držimo zajedno, draga... Ja sam kao komad stene... Ne možeš me bacakati tamo-amo. Ti to dobro znaš. Jer i ti si od iste građe kao ja. Zato prestani s tim tvojim zanovetanjem već jednom.

Trejsi Valas se naže unapred i steže pesnice, položene na sto. Visoko podi-

gnuta crna kosa presijavala joj se pod svetlošću lampe kao svila.

– Dabome, mi smo slični! I zato ja znam tvoje greške, Nejte Vitakeru! Kao što znam sopstvene. Jednog dana ćeš, tako nezajažljiv, sam sebe progutati. Znam da će i meni izaći na isto. Ali ja ću se ponovo podići...

– Uz moju pomoć – isceri se Vitaker.

– Tačno – frknu Trejsi i oči joj ljutito zasvetlucaše. – Znam da mi je potrebna dobra zaleđina da bih zadržala ovaj salun, kao i da bih uredila novi. Znam da će to dosta da košta, a ja nemam novca za bacanje. U redu, još ću se preračunati. Još i danas mi zvone u ušima reči bankara... „Krajnji dobitak ne stoji ni u kakvom odnosu sa visinom kredita. Svaka čast, madam, ali naša kuća ne može sebi da dozvoli da sklapa nesolidne ugovore...”

Vitaker klimne glavom samozadovoljno.

– Da, i onda dođe anđeo spasilac i doturi šugavih dvadeset hiljada dolara koje je držao kao ušteđevinu u čarapi.

– Dobićeš svoj novac nazad do poslednjeg penija. Plus kamate. Možeš li da kažeš da jednu jedinu ratu do sada nisi primio na vreme?

– Ne, ni govora. Ti si veoma pedantna i tačna devojkica.

– Ne moraš biti ironičan, Nejt. U redu, imaš me u rukama. Možeš preko noći da preuzmeš moju radnju i da me izbaciš kroz vrata. Ali ne zaboravi da ja znam odakle potiče tvoj novac.

Vitakerova ćoškasta lobanja sa kratko ošišanom sivom kosom naže se prema njoj.

– Da? Pa šta? Svako to zna. Novac od Union Pacifika za učenjene tipove. U tome nema ničeg nezakonitog. A što se tiče one druge stvari... u tome si i ti do grla, bebi. Ili, hoćeš da tvrdiš da si sve one vanredne sume novca otplatila poljubivši davaoca u ruku u znak zahvalnosti? Ne, ne, mi smo u ovom poslu vezali naše sudbine. I ništa nas više ne može razdvojiti. Naravno, ti možeš da činiš što god hoćeš, ali ti to ništa neće pomoći. Zato bi trebalo da me slušaš. Drži se mene i sve će ići glatko. Ionako nemaš drugog izlaza.

Trejsi Valas obori glavu i zavalj se u naslonjaču.

– Naravno da si u pravu, Nejte. Ali, do đavola, shvati već jednom šta ti govorim! Htela bih da celu stvar još jednom dobro razmotriš. Ja sam se učila na sopstvenim greškama, ali sam se, radeći, ponovo podigla. Ali kada ti na svojim greškama propadneš, onda je sve svršeno za nas oboje. U tome je stvar.

Vitaker izvuče iz džepa na prsluku tamnosmeđi cigarilos, zapali ga i ispusti kolut dima iz usta.

– Ti sve to gledaš suviše crno – promrmlja. – Dobro. Priznajem ti da tvoje brige nisu bez osnova. Ali trebalo bi da mi veruješ. Grom i pakao, neće još dugo potrajati i mi ćemo se oboje izvući iz svega toga! – On se saže prema Trejsi. – Sve što nam treba je siguran izlaz. Sve mora biti stoprocentno čisto. Kada se jednom izgubimo iz Brigam Sitija, treba da ljudi tuguju za nama ili, najbolje, da nas proglase za počasne građane. Razumeš li šta mislim?

Trejsi se ponovo nasmeja.

– Naravno. Moram poverovati takvoj gromadi kao što si ti, ali videću šta će iz toga izaći.

Vitaker razvuče lice.

– Nemoj mi više pominjati da nešto može da se zabrlja. Znaš da ja ništa ne prepuštam slučaju.

Škripa čizama u hodniku prekide ga u priči. Koraci zastadoše pred vratima. Neko snažno zakuca na vrata.

Vitaker se uspravi, krene ka vratima i otvori ih.

Pred njim je stajao čovek u dugom kožnom kaputu, prekriven prašinom. Lice mu je bilo umazano od znoja i blata.

Nejt ga pusti unutra, naglo zatvori vrata za njim i osmotri ga ljutito od glave do pete.

– Zašto se, do đavola, vucaraš ovuda, Solomone? Ako te još jednom vidim...

– Došao sam sporednom ulicom i ušao na stražnja vrata. Nema opasnosti...

Pridošlica šmrkne i počne zadihano da hvata vazduh.

Šerif Vitaker stade pred njega, raskrečivši noge i podbočivši se rukama. Bio je srednjeg rasta, ali su mu snažna ramena, mišićavo telo i četvrtasta lobanja davali izgled razjarenog bika.

– Šta se dogodilo, Solomon? Govori već jednom!

– Treba li da izađem? – upita oprezno Trejsi.

Vitaker odmahne rukom.

– Nema potrebe.

Solomon saže glavu i ponovo šmrknu.

– Danas je sve pošlo naopako. Prosto smo prepolovljeni. Četiri čoveka su izgubljena. Konrad, Lenman, Zomoza i Vejli. Svi smo se borili, ali baš u tom prokletom vozu morao je da se nađe taj pasji sin što tako pakleno brzo barata pucaljkom.

Šerif Vitaker preblede. Donja vilica mu se opustila. Ceo minut nije izustio ni reči. Prikupivši svu snagu, on jedva dođe sebi.

– Jesu li ta četvorica ostali na mestu mrtvi? – prosikta uzrujano.

– Otkud bih ja to mogao da znam? – odvrati Solomon. – Bilo je dovoljno vruće da damo petama vetar.

– Glupost – zareža Vitaker. – Mnogo je teže u ovom trenutku to što ispod cele priče ne možemo da podvučemo crt. Solomon, jaši odmah nazad! Ja ću doći kasnije, za jedno pola časa. Reci svojim ljudima da u međuvremenu ne zamaraju mozak nekim sopstvenim bistrim idejama. Ja moram izvideti šta se dogodilo. Svaku pojedinost, shvataš?

– Zašto je to tako važno? Onima više ne možemo pomoći, zar ne?

Vitaker ga uhvati za okovratnik i snažno prodrma. Solomon je bespomoćno stajao. Šerif je imao snagu bika kojoj ovaj nije dorastao.

– Utuvi što ti govorim! – siktao je Vitaker. – Kad budem došao, hoću da zateknem gomilu tikvana koji kokodaču! A sad se gubi, Solomone, pre nego što mi prekipi, jer ću vas inače peći u tiganju dok vam mozgovi ne proključaju!

Bradonja se pokunji kao išibano pse-to. Onda se poslušno pokupi i išunja iz

sobe, ne izustivši više ni reči. Nejdžel Vitaker zalupi snažno vrata nogom.

– Ne iskaljuj svoj bes na mom vlasništvu – primeti Trejsi Valas mirno. – čak i ako se osećaš kao suvlasnik. – Ona ga pogleda preko ivice čaše sa crvenim vinom. – Dakle? Veruješ li sada da se ipak može bar malo unapred naslutiti nevolja, pre nego što se nasučeš?

Vitaker je mrzovoljno brundao, podbočivši se rukama.

– Dogodio se kiks. Pa šta? Tako nešto nećemo više dozvoliti sebi.

– Dogodio se prvi put – pouči ga Trejsi. – Otkud znaš da je i poslednji?

– To uopšte nije važno, zloslutnice! Kad stvar postane gusta, serviraću kompaniji Union Pacifik na tanjiru jednog dugo traženog pljačkaša vozova. To će ih umiriti i još će mi biti zahvalni.

– Tvoj čuveni recept za sve prilike! – podsmehnu se Trejsi. – Ali misliš li ti da će to uvek funkcionisati?

– Stoprocentno!

Trejsi Valas je ćutala. Bilo bi bolje kad Nejdžel Vitaker ne bi saznao kakve se misli vrzmaju po njenoj glavi.

III

Oblak vodene pare obavio je peron. Nekoliko trenutaka kasnije plegao je i čađavi dim, koji je teška lokomotiva ostavila za sobom.

Holidej je kašljao i trljao oči ne bi li nešto ugledao.

Kroz mlečnosivu maglu opazi crvenu svetiljku na kraju kompozicije, dok se

voz, naglo ubrzavajući, udaljavao. Još neko vreme videla se dvostruka tračka koloseka i odsjaj svetla na metalu šina. Onda se i on ugasio. Pućkanje lokomotive utišavalo se u tami sve dalje od Brigam Sitija.

Para i dim polako su se razili. Svetlo iz prozora železničke stanice osvetlilo je drveni peron natkriven nadstrešnicom i ograđen sa strane da bi putnike zaštitio od vetra.

Sem Doka Holideja niko nije sišao u Brigam Sitiju.

Niko ko je još bio u stanju da se osloni na svoje dve noge.

Ali su zato, na peronu, sa čizmama napred, ležala četiri mrtvaca. Svetlo iz zgrade osvetljavalo je njihova bleđa lica.

Uz prečku za vezivanje, pokraj perona, stajao je osedlan Holidejev Mig. Lep, snažni konj radosno je cupkao posle duge vožnje u zatvorenom vagonu.

Holidej se osvrte. Stanični službenik, koji je ispratio voz, ponovo je iščezao. Iza zatvorenih prozorskih okana videla se njegova senka. Par radoznalih očiju ispitivao je šta se napolju događa.

U Brigam Sitiju je retko silazio živ putnik Union Pacifika.

Mrtvi još ređe.

Holidej shvati da je sa svojim neobičnim, prtljagom izazvao ovde senzaciju. Očigledno mu je uvek bilo predodređeno da upadne u gužvu.

Njegova elegantna pojava u tom za bitom gnezdu na velikoj železničkoj liniji morala je da izazove pažnju. Ali šta će se, u stvari, dogoditi, to je još stajalo u zvezdama.

Holidej priđe svom konju, okači svoju torbu o rog sedla, odveza uzde od prečke i vinu se u sedlo. Misli su mu se odjednom vratile na Dorin Medouz, a istovremeno i nada da će tu neobičnu ženu uskoro ponovo videti. Najzad, šta je to – par stanica dalje...

Ali markantnom Džordžijancu predstojalo je jedno gorko saznanje. Prokleta često mu se događalo da je ono što je naizgled bilo sasvim bezazleno, krilo u sebi najveće razočarenje.

On potera Miga, jašući kraj pročelja stanične zgrade, čije je predvorje osvetljavala jedna spolja postavljena lampa. Dugačak, neravnomeran dvored svetiljki pružao se od prostora ispred stanice ka jugu.

Glavna ulica Brigam Sitija.

Na jednom mestu bilo je jače osvetljeno. Odatle je dopirala i najveća galama. Salun.

Holidej zateže dizgine. Do sada nije primetio ništa neobično u ovom gradu – ništa što nije već video u nekom od bezbrojnih „šugavih“ gradova Zapada. Sa minimalnim naporom mašte mogao je da zamisli i kako taj Brigam Siti izgleda danju.

U neposrednoj blizini stanice Dok je otkrio štalu za iznajmljivanje i tu smesti svog konja, plativši vlasniku prilično paprenu cenu unapred.

Kada se vratio na stanični peron, mrtvi banditi još su ležali u istom položaju. Niko se nije ni potrudio da skloni leševe.

Holidej se osvrte oko sebe i ugleda u dnu osvetljenog kruga jedne taljige, sa upregnutim kljusetom. On ih prite-

ra do perona, natovari mrtvace, sede na kočijaško sedište i potera umornog konja.

Škripeći i štropoćući, kotrljale su se taljige glavnom ulicom. Tu i tamo primećivale su se u osvetljenim prozorima senke ljudi.

Holidej se osmehne.

Očevidno se vrlo rečito predstavio građanima Brigam Sitija.

Najzad on stiže do šerifove kancelarije, koju je pronašao dva bloka dalje od saluna. Zaustavi konja kraj prečke za vezivanje, skoči sa sedišta i priveza dizgine.

U kancelariji se upali svetlo. Čovek, koji je sanjivih očiju kunjao za oronulim pisaćim stolom, bio je zamenik šerifa, što se videlo po oznaci na njegovoj metalnoj zvezdi. Čovek je bio mršav, pepeljasto plave kose i sav nekako siv i neprimetan. Jedan od tuceta tipova koji vise u svakom salunu kao žive kulise oko kartaških stolova.

Holidej dodirne obod šešira u znak pozdrava, uze stolicu za posetioce, postavi je naspram predstavnika zakona, sede i stavi šake na naslon stolice.

Izraz na licu šerifovog zamenika bio je odbojan.

– Vi ste ovde stranac, mister?

Džordžijanac klimne glavom i pokaže nekud preko ramena.

– Tamo napolju nalazi se železnička stanica. Voz me je na njoj istovario. Mene i još četvoricu.

Zamenik zažmirka zbunjeno.

– I? Šta s tim? Šta se to mene tiče?

Holidej se osmehne, ustade, pozva čoveka kažiprstom, priđe vratima kan-

celarije, otvori ih i izađe. Oklevajući, napusti predstavnik zakona svoje mesto iza pisaćeg stola. Ali njegova radoznalost bila je jača od njegove mrzovolje. Bacivši pogled na niklovani kolt sa drškom od slonovače elegantnog posetioca, on približi taljigama na kojima su se pod svetiljkom razaznavala nepomična ljudska tela.

Zamenik šerifa otvori usta, ali ne izusti ni reči. Ostao je nem.

– Jeste li dovoljno videli? – upita ga Holidej ironično. – Ako jeste, mogli biste da iščeprkate vaše poternice pa da sravnimo. Ili vam je za to potreban šerif lično?

– On... on nije tu – promuca predstavnik zakona. – Znači, vi ste... vi ste...?

– Bolje da zaboravite tu reč koju ste hteli izgovoriti – odvrati Holidej. – Ja nisam lovac na ucene. Zato lepo stupite u vezu sa direkcijom Union Pacifika. Od njih ćete dobiti protokol koji je sastavio vozovođa.

Holidej ućuta. Rekao je sve što je nameravao, a i inače je bio škrt na rečima.

Još uvek zbunjen, zamenik šerifa priđe stolu i izvadi gomilu poternica. Zatim ponovo izađe. Dok je on listao papire, Holidej je držao lampu i upoređivao crteže na poternicama sa licima mrtvaca.

Posle pola časa okončali su posao. Sva četvorica bili su banditi traženi u mnogim državama i na više teritorija dugo vremena.

Luk Konrad – 1000 dolara nagrade.

Džordž Lenman – 500 dolara nagrade.

Hoze Zomoza – 500 dolara nagrade.

Tim Vejli – 200 dolara nagrade.

Zamenik šerifa ispostavi platni nalog na dve hiljade dvesto dolara, potpisa ga i pruži Džordžijancu.

– Sutra ujutru možete ovo unovčiti u našoj banci, mister. Dogle ću ja srediti stvar sa šerifom Vitakerom. Leševe ću predati pogrebniku. Šta je sa kolima?

– Vratite ih u štalu za iznajmljivanje.

– U redu. Ostanite još sutra u gradu, kako bi i šerif Vitaker mogao da vas sasluša.

Holidej klimne glavom. Ovakav tok događaja odgovarao je njegovim predviđanjima. Celu proceduru znao je još za vreme prepada na voz. Ali stvar je bila čista i on je verovao da će sve i dalje teći glatko i u skladu sa njegovim namerama, koje, bar mu se tako činilo, nisu bile ni u kakvoj vezi sa tovarom koji je ostavio pred šerifovom kancelarijom.

– Gde biste vi, da ste na mom mestu, prenoćili? – upita šerifovog zamenika.

– Postoji samo „Solt Lejk” salun, a njega ne možete prevideti. Sem njega nema hotela. Ali zato je taj salun zaista prvoklasan.

* * *

Zamenik nije preterao.

Prilazeći šanku, Holidej je imao osećaj da se nalazi u San Francisku ili Nju Orleansu. Otmjena zdanja u kvartovima za nabavu tih velikih lučkih gradova nisu pružala više komfora i ugodnosti.

U „Solt Lejk” salunu nije bilo grubo otesanih dasaka posutih piljevinom. Umesto toga, pod je bio prekriven skupim tepisima pod stolovima između kojih se video voskom premazan i uglaćan parket. Nad svakim stolom visila je blistava mesingana lampa. Zidovi i tavanica bili su obloženi fino obrađenim drvetom, prozori zakriveni crvenim zavesama. U velikom zidnom ogledalu iza šanka odslikavao se dugačak red boca i čaša. Desno pozadi vodile su jedne zavojite stepenice na gornji sprat. Levo od stepeništa, nalazila su se dvojna vrata koja su vodila u pokrajne odaje. Tri gostioničara u belim bluzama, sa blistavim, kratkim prslucima, radila su iza šanka, uslužujući dobra dva tuceta gostiju. Tu i tamo za stolovima sedeli su, sudeći po njihovim odelima, građani Brigam Sijta, a na barskim stolicama klatili su se kauboiji.

Njihov razgovor se utiša kada Holidej zauze slobodno mesto na desnom uglu bar-pulta. On na to ne obrati pažnju, pozva jednog od kelnera, naruči dupli brendi i upita za sobu za prenoćište.

Čovek u beloju bluzi odmeri Holideja procenjivačkim pogledom od glave do pete.

– Naše najjeftinije prenoćište staje jedan dolar. Sa doručkom i ručkom dva dolara.

Holidej se nasmeja, odmahne glavom i izvuče dve banknote od deset dolara iz unutrašnjeg džepa kožne jakne.

– Deset dolara za prenoćište. Ali za to želim sobu sa svim i svačim, kao i

vruću kupku. Za drugih deset dolara daćete mi jednu od ovih boca iza vas.

Konobar zakoluta očima, pokloni se i razvuče lice u najljubazniju grimasu koju je mogao napraviti.

— Sa zadovoljstvom, mister! Kada bi trebalo tačno da bude pripremljena kupka?

— Najkasnije za jedan čas hoću da budem novi čovek.

Sa još jednim naklonom, konobar pohita da izvrši narudžbinu. Njegov kolega uze bocu brendija i povede Holideja za slobodan sto u dnu sale. Holidej okači crni „kalifornija” šešir o čiviluk, spusti svoju lekarsku torbu na susednu stolicu i uz prvo piće zapali jednu od svojih finih cigareta. Kauboji još jednom okretoše vratove za njim, a zatim su izgubili interes za pridošlicu i ponovo se posvetili svojim kriglama piva. U zadnjem delu prostorije opazi Holidej vrata koja su se još klatila za konobarom koji je otišao da uredi za kupku. Čovek u beloj bluzi, međutim, nije se ponovo pojavljivao.

Odjednom Holidej iznenađeno podiže obrve. Na Zapadu je bilo u najmanju ruku neobično da se jedna dama pojavi u jednom tipičnom salunu. Ako je i bilo žena, one su ili pripadale personalu ili su bile hotelski gosti. Ovu poslednju mogućnost Holidej je odmah odbacio videvši kako srdačno pozdraviše kauboji crnokosu ženu koja se pojavila na vratima. Sa očaravajućim osmehom na licu, ona se prošeta između stolova gde je i građani prijateljski dočekaše.

Bila je impozantne spoljašnosti, ni mazna ni krhka, kakve su obično bile

tadašnje lepotice. Odavala je utisak da bi izašla na kraj i sa nekim muškarcem, ukoliko bi bila prisiljena na to.

Njen osmeh se rasplinu kada ugleda Džordžijanca. Jedan trenutak na njenom licu ogledala se bezgranična neverica, pomešana sa zaprepašćenjem.

Holidej se začudi, ali se napravi da ništa ne primećuje.

U sledećem trenutku žena se ponovo pribra, pa i njemu klimne prijateljski glavom.

Holidej uzvрати osmeh na isti način.

Žena sa visoko podignutom crnom kosom odšeta dalje, izmeni nekoliko reči sa konobarom i nestade ponovo u dnu sale, kroz vrata kroz koja je i ušla.

Zadubljen u misli, nagne Holidej svoj treći brendi i natoči ponovo. Čudno. Nikada u životu nije video tu ženu. U to je bio stoprocentno siguran. Ali, sudeći po njenoj reakciji, ona ga je na neki neobjašnjivi način očigledno znala.

Možda.

Možda ga je zamenila s nekim? Malo verovatno. Holidej bi tokom godina svojih lutanja prokrstario uzduž i popreko sve države i teritorije SAD. I nikada nije čuo, niti opazio da ima dvojnika.

Da li je bilo nekog drugog razloga za ovako čudno ponašanje te žene? Holidej je kopao po sećanju. Čak je i prestao da pije kako bi mu glava bila što bistrija. Ali nije došao ni do kakvog zaključka. Došao je do zida i, grom i pakao, nije mu bilo ostalo ništa drugo, nego da se uputi za njom i da je pita.

Ali takav direktan način često može da ima loše posledice. Džordžijanac još jednom dobra promozga. Morao je prvo da otkrije ko je ta žena, kako živi i kakav je njen položaj u ovom gradu.

Nakon pola časa konobar mu saopšti da je njegova kupka spremna. Holidej je išao za čovekom kroz jedan hodnik pozadi sale i ušao u prostoriju u kojoj je sve bilo obavijeno oblacima vrele pare. U sredini prostorije je ugledao masivnu ovalnu kadu u kojoj bi komotno mogla da stanu i dva takva čoveka kao što je on.

Jedna crvenokosa devojka u dugačkoj tamnoj haljini i sa belom keceljom nosila je mesinganu kantu koja se pušila, puneći i dalje drvenu kadu.

Konobar se povuče, zatvorivši snažno vrata za sobom.

Devojka zastade kraj kade i uputi visokom Džordžijancu čežnjiv pogled, zbunjeno se osmehujući.

– Ako imate još neku želju, ser... – Ona pokaza ka gvozdenoj polici kraj kade. – Peškir i sapun su tu. Ukoliko vam još nešto nedostaje...

Ona se zgrči, dok se Holidej naginjao ka njoj.

– Za ime sveta – prekori je on – ko te je to naučio da devojka treba da pita muškarca za njegove želje?

Devojka pocrvene, oborivši glavu.

– Ja... ja ne znam, ser. To ja samo tako... mislila sam... – ona naglo učuta.

Holidej u prvom trenutku nije mogao da shvati zašto je ona prekinula u pola rečenice.

Onda iz njenog pogleda shvati. Neko je neočekivano iskrsnuo i sada je stajao na vratima pokrajne prostorije.

Njegova desnica sevnu ka dršci revolvera.

Devojka poblede, ispusti u strahu jedan piskavi krik i odskoči u stranu.

U sledećem trenutku Džordžijanac spusti već podignutu ruku s revolverom. Njegove oči se suziše.

– Tako nešto vam ne bih preporučio da uradite još jednom, madam – reče sa prizvukom opomene u glasu. – Moglo se to i gore završiti.

Crnokosa žena se trže, a zatim, gledajući ga netremice, iskorači iz okvira vrata.

– Verujte mi – progovori zadihano. – da zaista nisam htela da vas uznemirim. Ali nisam pronašla nikakvu bolju mogućnost da s vama porazgovaram. – Ona se okrete devojci koja je drhtala. – Tori, ostavi nas same! I ne zaboravi da ništa nisi videla ni čula. Jasno?

– Da, madam... možete se pouzdati u mene, madam.

Devojka se pokloni, ošine Holideja jednim pogledom, klizeći tik pored njega ka vratima, koja se odmah zatim iza nje zatvoriše.

Žena priđe bliže Džordžijancu. Po njenom osmejku reklo bi se kao da pokušava da ga zavede.

– Hoćete li biti tako dobri i staviti rezu? – upita jedva čujno.

Holidej zatvori oči pa ih ponovo otvori. Ne, nije sanjao. Crnokosa je stajala pred njim sa istim izrazom lica, i njene oči su očigledno značile upravo to što je i govorila.

On se bez reči okrene i gurne rezu, vlažnu od pare. Zatim se ponovo obrne ka crnokosoj. Oči su mu ispitivački sijale.

– Pogađam šta mislite, Holideje – reče žena. – Zato sam i došla da bih vam sve objasnila. Gospode, prosto da poverujem da vas je samo nebo poslalo!

Džordžijanca kao da je udarila pesnica posred lica. Zar zaista nema mesta na zemaljskoj kugli u kojem bi bar dvadeset četiri časa mogao mirno, kao neznanac, da proživi?

– Odakle me znate? – upita oštro.

– Jer ja vas nikada nisam video, madam. To prokleta dobro znam.

Ona se nakloni.

– Ja sam Trejsi Valas. Meni pripada ovaj hotel. Molim vas da me zovete Trejsi. I nemojte se ni u čemu ustezati.

– Ona pokaza pokretom glave prema kadi. – Vi ste platili za kupku. Želite li, možda, da se ona ohladi pre nego što počnete da uživate u onom što ste dobili za vaš novac? Ili se, možda, ustručavate? Ne bojte se, nema ničeg što ja u svom životu još nisam videla.

Kao da je pogodila misli koje su se vrtele u njegovoj glavi! Holidej se osmehne.

– Prema tome, kako vi kažete, izgleda da u ovoj kući niko ne može da ostane ni u čemu neuslužen.

– Da, u pravu ste. Sa jednom malom iznimkom. Ali to u ovom trenutku ne igra nikakvu ulogu.

Ona privuče sebi jednu belo lakiranu stolicu i sede tik uz kadu koja se pušila.

Holidej skide svoj opasač i položi ga na policu, kraj peškira i kutije za sapun. Zatim počeo da skida sa sebe prašnjave stvari. Izuje čizme i nemarno spusti skinutu odeću pored svoje torbe na po podu. Krajičkom oka, da ga ona ne primeti, posmatrao je ženu.

Neki duboki sjaj pojavi se u njenim tamnim očima kada ugleda pred sobom njegovo zategnuto, mišićavo telo.

– Nastavite sa razgovorom – reče Holidej iznenada. – ili se, možda, i vi ustručavate?

Trejsi Valas proguta knedlu. Pa se nakašlja. A onda se više nije mogla uzdržati, nego se nasmeja.

– Samo mi se podsmevajte, Holideje. Imate pravo! Ponekad sam neverovatno nespretna. A nekad opet preterujem. Očigledno je da u svom životu još nisam sve videla. Ne, nikako.

Ona to reče, kao da govori o nekom kuvarskom receptu. Ali u njenim očima se moglo pročitati da jedva savlađuje ono što zapravo oseća.

Holidejevom preciznom oku, međutim, njena zbunjenost nije promakla. Postade mu jasno da neće uopšte morati da pritisne Trejsi da bi izvukao iz nje sve što ga interesuje.

Sa glasnim uzvikom zadovoljstva zakorači on u vodu koja se pušila, osećajući kako ga toplota omamljuje.

Trejsi Valas se nađe i zagleda mu se duboko u oči. Ali još uvek nije rekla šta zapravo oseća.

– Znam te preko Čupavog Bila – procedi.

To je bio drugi udarac u lice koji je te večeri pogodio Holideja. On odskoči

u kadi i isprska vodom Trejsinu skupu haljinu.

– Da nisam sedeo – promrmlja, vrteći glavom – ispao bih iz kade. Lepo! Kako sad stvari stoje, ispašće još da me u ovom gradu skoro svako pozna.

– Ne, za božju volju! – odvrati Trejsi kategorično. – Bil mi je rekao da je njegov prijatelj veoma poznat. Pričao mi je mnogo o tebi, o tvojoj bolesti i opisao te je u detalje, tako da kad sam te ugledala... Bože moj, pa ja sam imala tvoju sliku u ruci i mogla sam da uporedim... Ali ne brini! On nije ni sa kim u Brigam Sitiju razgovarao, osim sa mnom! Mi smo bili... kako da kažem... sprijateljili smo se. I to je trajalo samo nekoliko dana. Na žalost.

Holidej ponovo sede u kadu, u kojoj je vrela voda prestala da se talasa.

– Onda takođe znaš i zašto sam ovde – procedi rezignirano.

– Mogu samo da pretpostavim. Ali pre nego što išta kažeš, trebalo bi da znaš kako stoje stvari. A naročito to da ja igram sa otvorenim kartama!

– Ja sam dobar slušalac.

– Lepo, mister Holidej! I ja verujem da si dobar... i to ne samo kao slušalac... – Neki vragolasti plamičak zati tra u njenim očima. Za trenutak je učutala, a onda se trže i nastavi da priča – Pretpostavljam da očekuješ da čuješ kako je Čupavi Bil završio svoj život. Nejdžel Vitaker, naš šerif, ustrelio ga je pri pokušaju bekstva. Sa celom poterom lovio ga je kroz planine Vintah. Bil nije imao nikakve šanse da mu umakne. Uostalom, obesili bi ga tako

i tako. Ali Vitaker je želeo i jare i pare. Čula sam to od ljudi koji su učestvovali u poteri. To je javna tajna u Brigam Sitiju: Nejt Vitaker je ustrelio Bila Karsona nakon toga što ga je već uhvatio i kad ovaj više nije mogao da se brani. A ono sa bekstvom je zvanična verzija. Vitakeru je bilo stalo samo do novca od ucene i pohvala kompanije Union Pacifik.

Holidej protrlja čelo. Za ime sveta, on je došao u Jutu da bi istražio misterioznu smrt svog nekadašnjeg partnera i već dva časa nakon njegovog dolaska u Brigam Siti, rešenje mu je servirano kao na tacni.

U Kalijenteu, u Nevadi, Holidej je još pre dva meseca, iz glasina koje su se prenosile po Zapadu brže od pošte, čuo o pogibiji Bila Karsona. A kada je stigao bliže granici Jute doživljavao je da se po salunima o tome priča kao o temi broj jedan.

Pre devet meseci putevi Holideja i Čupavog Bila su se sasvim slučajno ukrstili. Bil Karson je bežao pred železničkim detektivima Union Pacifika i Holidej ga je bukvalno iščupao iz njihovih klešta. Tada su se sprijateljili i Bil je Doku pomogao svojski da očita jednu od lekcija sedmorici bandita iz klana Mek Galen.

Holidej je očekivao da će Bil nekom velikom akcijom pribiti uza zid svoje neprijatelje, kao što je i on činio. Jer pre deset godina hteo je Union Pacifik po svaku cenu da prisvoji Karsonovu farmu u Koloradu, u koju je ovaj uložio sav svoj život. Ništa mu nije vredeo otpor. Sa strašnom surovošću bio je

Karson prosto oteran sa svoje zemlje i izbačen sa svog poseda. Njegova žena i brat izgubili su život u sukobu sa detektivima kompanije, a on se sam za dlaku spasao. I od tog vremena, on se kao odmetnik bori sa džinovskom kompanijom.

Holidej je bio čvrsto uveren da će njegovi motivi zbog kojih se borio i svetio Union Pacifiku na kraju uroditi plodom, jer pravda je bila na njegovoj strani. Ali, ispalo je drukčije. Bio je usamljenik i jedino tako je mogao da nastavi da se bori – ali zato što je bio sam, je i stradao pre izvršenja svoje svete misije.

I sada, saslušavši tu tužnu priču, Holidej oseti kao svoju dužnost i obavezu da naplati dug. Čovek, kakav je bio Bil Karson, je to zaslužio. Mada mu to više ništa ne može pomoći.

– Kako si ga upoznala, Trejsi?

– Iskrsnuo je jednog dana ovde, u Brigam Sitiju, baš kao i ti. Ovo je mali grad i kao železnička stanica baš nije naročito značajan. Zato je Bil sigurno verovao da ovde može na neko vreme da se skloni. Došao je k meni u salun i uzeo sobu, takođe kao ti. Tako smo se upoznali. Ali on je pravio račun bez Nejdžela Vitakera. Vitaker je imao čvrste veze sa Union Pacifikom i imao je u svom pisaćem stolu čak i one poternice za koje njegove kolege u većim gradovima još nisu znali. Da! I moralo se dogoditi ono što se zaista i dogodilo. Ja sam upozorila Bila. Ali kada se on konačno odlučio da napusti grad, Vitaker mu je već postavio zamku. Ostalo znaš.

– Hm. Kako to da si se ti iz svega izvukla čitava? Vitaker je morao saznati da si ti pomogla Bilu.

– Nije. Niko nikad nije ni pomišljao da sam ja sa Bilom imala bilo kakve veze. Sem toga, logično je bilo da nisam mogla ni pretpostaviti da je Bil odmetnik, kada sem Vitakera i njegovih pomoćnika niko u Brigam Sitiju nije video poternicu.

– Dobro. Zašto si mi to ispričala? I šta očekuješ od mene?

Trejsi uzdahne.

– On mi je ispričao celu tvoju istoriju i rekao mi je još da je u tebi prvi put našao pravog prijatelja. Imao je poseban razlog da mi to ispriča. Kada sam ja otkrila da je Bil jedan sasvim pošten i pristojan momak, zatražila sam od njega pomoć. Usrdno sam ga molila da me izvuče iz baruštine u koju sam bila zapala do grla. Strašno ga je mučilo što ništa za mene ne može učiniti. Mora da je slutio da mu se približava kraj. Tako nešto se događa, zar ne?

– Da, događa se – promrmlja Holidej ljutito.

– Opravdao je sebe time što su mu gonioci stalno za petama. Ali ja verujem da je deo istine bio i u tome što je Bil bio tipičan usamljenik. Jednom prilikom mi je rekao da zna samo jednog čoveka koji bi mi zaista mogao pomoći. Iz toga je nastao naš razgovor o tebi.

– Hm. Možda je Bil ipak malo suviše očekivao od mene. Hajde, da razmotrimo: kakvog razloga bih ja imao da ti pomognem, ledi?

– Tante za tante, Mister. Ja ti predlažem sasvim pošten posao. Ja ti nudim

Vitakera i svu lovu koju je pokupio na nezakonit način, loveći u mutnom. Ja znam sve o Nejtju. On je kod mene kuvan i pečen. To je zato što me ima u rukama, jer smatra sebe mojim ljubavnikom. Inače, on je čvrst kao steina i zbog toga znam da mi nikad samoj neće uspeti da mu iskliznem iz prstiju.

Holidej se osmehne.

– To mu nije loše. A sad bih voleo da znam šta ti zapravo očekuješ od mene kao protivuslugu?

– Ja mu dugujem tačno dvadeset hiljada dolara. Toliko bi mi trebalo da se od njega otkupim. Zaključak prepustam tebi. Kada se od njega više ne bih morala bojati, mogla bih protiv njega na sudu štošta reći.

Sada se Holideju celo lice razvuklo u osmeh.

– To što kažeš zvuči prilično jednostavno. Ali u tvojoj računici ima nekoliko malih grešaka. Pre svega, ja nemam dvadeset hiljada dolara u džepu. Drugo: otkud ti znaš da ja neću jednostavno Vitakera dočekati iza ugla, srediti ga i onda nestati zauvek?

Trejsi energično zavrte glavom.

– Ti nisi čovek koji na takav način završava svoje poslove. Ja to znam od Bila, a sem toga u ovih nekoliko minuta sam te sasvim dobro upoznala.

Džordžijanac se osloni rukama o kadu i zagleda se u ženu.

– Dobro. Zaboravimo privremeno tu stvar sa Vitakerom. Kako si zamislila taj svoj susret sa dvadeset velikih zelenih banknota?

Slutio je na šta ona cilja, ali ostavio ju je da sama „vadi mačku iz džaka”.

Trejsi bez reči izvadi iz dubokog izreza svoje haljine presavijen list papira. Ona ispravi savijene delove dokumenta i pruži ga Džordžijancu. Bila je to poternica za doktorom Džonom Henrijem Holidejom koju je izdao potkupljeni šerif iz Delana još pre desetak godina.

– To mi je dao Čupavi Bil – reče. – On mi je to dao da bi me uverio da je tvoja priča tačna.

Džordžijanac kimne glavom.

– Razumem. Uzmimo da sve štima. Ja ću pustiti da me se Vitaker dočepa i on će naplatiti dvadeset hiljada dolara. Kako ćeš udesiti da se dokopaš tih dolara? I kakve garancije ja imam da ćeš mi pomoći da se izvučem, a ne da ostanem da čamim iza rešetaka?

Trejsi ostavi poternicu u stranu, ustade polako, a onda klekne pred Holidejom na kolena. Lice joj je bilo blizu njegovom za širinu dlana. Do njega je dopirao miris najfinijeg francuskog parfema.

– Kada ti budem sve ispričala, ja ti neću predati u šake samo Vitakera, nego i sebe – prošapće. – Jer pred zakonom ja sam njegov saučesnik. A on je zločinac. Vuk u jagnjećoj koži. Posao šerifa mu je potreban samo da bi mogao mirno da obavlja svoje mračne poslove. Kada se ti složiš i kad sklopimo ugovor među nama, ispričaću ti sve što znam o Vitakeru. I ako se tada zaista budeš plašio da ću te ostaviti da truneš u zatvoru, još uvek će ti ostati mogućnost da me optužiš na sudu. Ja sam ranjiva gde god me takneš.

Kažiprstom i palcem leve ruke Holidej obuhvati bradu. Trejsina ponuda nije zvučala loše. On je, uostalom, i naslućivao da sam, ne udruživši se ni sa kim, neće moći da razjasni tajnu Bilove smrti, niti da se dokopa krivaca. Sada je u ženinom predlogu video sve to kao realnu mogućnost, a i usputnu šansu za opovrgavanje besmislene poternice iz Delana.

Crnokosa ga je gutala pogledom.

– Ne mogu više... razgovaraćemo posle – prošapće, nagne se sasvim prema njemu i obgrli ga rukama, a njeni nokti zariše mu se u kožu na ramenima.

Holidej je posmatrao nekoliko trenutaka. Onda je snažno privuče k sebi. Oseti Trejsine usne, vlažne i vrele, kako se upijaju u njegove.

Džordžijanac nije mogao znati da je Nejdžel Vitaker ove večeri otišao iz grada. Morao je, naprotiv, da računa da Trejsin partner može svakog časa banuti ovamo. Ali i to je bio deo njegovog avanturističkog života. Rizik da najlepše trenutke doživljava u senci opasnosti koja ga sa svih strana vreba. Osećao je pod prstima kako popušta dugmad na njenoj haljini.

Onda se ona naglo odmače i načini nekoliko veštih pokreta rukama.

I pred njim blesnu njene divno izvajano telo.

„Kao na Rubensovim slikama”, pomisli Holidej i začudi se kako mu je sinula u glavi ta misao tako sasvim izvan zapadnjačkog načina razmišljanja na koje se bio već sasvim navikao.

U kadu, kraj njega, kao da je skočila divlja mačka. Bio je to koštac dva

temperametna bića koja su živela danas jer je sutra bilo sasvim neizvesno. Ovaj prostor, ispunjen parom, bio je ostrvo daleko od ostalog sveta. Ne, Trejsi Valas zaista još nije bila videla, niti doživela sve. Sada je to, dok su joj se otimali uzdasi i krici sreće, znala sasvim pouzdano.

Najzad njena glava klone na njegove muške grudi.

Ležali su tako, pripijeni jedno uz drugo, ćutke. Onda Holidej polako oslobodi svoju ruku, uspravi se i izađe iz kade. Izvadi iz džepa svog kaputa, što je ležao na podu, srebrnu tabakeru i šibice. Duboko uvuče dim svoje cigarete i ispusti ga da se meša sa parom u sobi.

Trejsi ga isprati umornim, ali zadovoljnim pogledom.

– Ja mislim da nas dvoje baš odgovaramo jedna drugom. Čak i kao poslovni partneri. Uopšte, onako na dužu stazu. Veruješ li i ti sad u to?

– Da – osmehne se Džordžijanac, stegavši cigaretu zubima.

– I? Šta si odlučio?

– Smatraj me za svog poslovnog partnera.

Trejsi uzdahne sa olakšanjem.

– Ne možeš verovati koliko sam dugo čekala ovaj trenutak! Bilo je dana kada sam se molila za tvoj dolazak! I, evo, moje molbe su uslišene!

Holidej je prekide – Ne treba preterivati, draga. Za sve postoje objašnjenja, pa i za moj dolazak. A sad bi bilo bolje da mi ispričaš celu priču do kraja, pa da naš ugovor postane punovažan.

Ona klimne glayom.

I tako je Holidej ubrzo doznao kako izgledaju mračni poslovi Nejdžela Vitakera. Banda odmetnika, koja je u nejednakim razmacima vršila prepade na vozove Union Pacifika, stajala je pod komandom poštovanja dostojnog šerifa iz Brigam Sitija. On ih je obavještavao o redu vožnje i eventualnim pošiljkama novca ili drugih dragocenih predmeta.

Zahvaljujući svojoj dobroj vezi kod poslovođa Union Pacifika, Vitaker je bez teškoća dolazio do traženih informacija. Jedna od njih bila je i ta, koji su odmetnici najtraženiji. Njih je potajno lovio, a one, koji su mu se činili sposobniji, vrbovao za svoj potajni posao, dok su ostale građani zaticali okrvavljenih košulja u sivom praskozorju na ulici.

Vitaker je igrao paklenu dvostruku igru sa Union Pacifikom. Kada bi osetio da su gazdama prepadi došli do grla, Vitaker bi po kratkom postupku „uhvatio” jednog od ucenjenih i predao kompaniji, čime je otklanjao svaku sumnju, a ugled mu je kod poslovnih ljudi iz dana u dan rastao.

Banditi su morali da ćute, jer su njihove poternice stajale u Vitakerovom pisaćem stolu i svakog od njih ponasob pakleni šerif mogao je u tren oka da oduva kao perce.

Saslušavši celu priču, Holidej je mogao iz nje da izvuče samo jedan zaključak:

Bil Karson mora da nije bio pri čistoj svesti, to je bilo jasno, čim je odlučio da se sakrije u Brigam Sitiju. Bez sumnje je uzmicao pred detektivima Union

Pacifika, koji su ga formalno pritislili uza zid. A onda ga je sigurno uhvatila panika. Zbog toga ga se Vitaker bez pomuke i dočepao.

– I gde ti vidiš sebe u svemu tome? – Holidej se iznenada zagleda u Trejsi.

– Ja bih, što je pre moguće, da zbrišem sa scene – odvrati žena. – Nejt je noćas napolju sa svojim ljudima. Ali sutra ujutru će se vratiti. On će ključati od besa, jer je to premalo vremena da u sebi svari neuspeo prepad na voz. I kada sazna šta ga ovde očekuje, neće mnogo razmišljati o svojoj glavudži. Prosto je nemoguće da u našu zamku ne uleti glavačke. Sem toga, on je toliko zaljubljen u svoje sposobnosti da će, ulećući u našu varijantu, sam sebi izgledati dvostruko veći.

Visoki Džordžijanac nije ništa odgovorio.

Posle čitavog minuta ćutanja, Trejsi nastavi da priča. Reč po reč, izložila je ceo svoj plan.

Holidej se osmehne.

– O kej, lejdi. Ali ako ti slučajno padnu na pamet neke lude misli, znaj da ćeš i ti nastradati. Nećeš proći nekažnjeno, to da ti bude jasno!

Trejsi ga razrogačeno pogleda. Onda polako ustade i izađe iz kade, kao nimfa obavijena maglom. Zatim se priljubi uz njegove mišićave grudi, podiže pogled i upita šapatom – Kako možeš tako nešto da pomisliš o meni? Zar me još nisi dovoljno dobro upoznao?

Holidej je imao sasvim posebno mišljenje o tome šta znači upoznati jednu ženu. Ali to mišljenje zadržao je za sebe.

IV

U sredini uskog kanjona buktala je velika vatra. Crveni plamenovi bacali su titravo svetlo po okomitim stenovitim zidovima koji su štrčali uvis. Obriši pet starih, rashodovanih vojničkih šatora raspoznavali su se u podnožju severnog zida. Nešto po strani, u jednom konopima ograđenom prostoru, kao u improvizovanom koralu, stajalo je tridesetak konja.

Ljudi su se okupili u polukrugu, oko vatre. Njihova većinom bradata lica bila su pokunjena, a usne stisnute.

Samo je pucketanje vatre narušavalo tišinu.

Nejdžel Vitaker stajao je raskoračen pred banditima, podbočivši se pesnicama o kukove. Oči su mu ličile na uske proreze dok je, zaustavljajući se na trenutak na svakom od njih posmatrao bandite jednog po jednog.

– Ja još uvek čekam – izgovori šerif glasom koji je sekao. – Hoće li neko od vas konačno otvoriti usta?!

Tišina.

Tobože opustivši se, izvuče Vitaker iz džepa na pantalonama duvankesu, zavi vešto cigaretu i pripali je ugar-kom. Zatim vrati duvankesu u džep, pa isturi bradu, dok mu se cigareta dimila u levom uglu usana.

– Solomon!

– Da! – ote se skoro kao uplašen krik oslovljenom, čije je odelo bilo celo uprljano od dugog jahanja.

– Možda bi mogao da počneš da diriguješ ovim horom mutavaca? Ovaj put

hoću da čujem bolju pesmu. Ti si vodio akciju na voz... ili se možda varam?

Solomon obori pogled ka zemlji, premeštajući se s jedne noge na drugu.

Vitaker namršti čelo, steže cigaretu palcem i kažiprstom i baci je naglo na tle.

– Šta se to, do đavola, ovde događa? – zagrme. Nekolicina ljudi se nehotice trgoše. – Zar u vaše tikve, ispunjene slamom, ne može da prodre saznanje da ja moram znati šta se dogodilo? Kada „lisci” iz Union Pacifika dođu, a doći će – to je kao jedan više jedan – sve ću vas izručiti njima! Shvatate li to konačno? Ja sam jedini ovde koji mogu da raščistim stvar. Ali ja to mogu samo ako znam kako da predupredim nevolju. Pre svega, hoću da znam kako je taj pasji sin četvoricu od vas jednostavno poskidao! Dakle, šta je se desilo?

Solomon opusti donju usnu i skrene pogled u stranu.

– U redu – začu se u tišini dubok glas – meni ionako ne leži da krijem stvari. Slažem se da ih raščistimo do kraja.

Čovek koji se oglasio stajao je kraj Solomona. Bio je visok i širok kao kredenac. Njegova kosa i brada bile su crvene, kao i plamen što je titrao po njima.

– Flanagane – promrmlja Vitaker.

– Onda govori ti!

Solomon se povuče u stranu i izmeša sa ostalima.

– Hoću – progundā Irac. – Ja sam uprskao stvar. I šta sada? Ubićeš me?

Šerif iz Brigam Sitija se pretvorno osmehne.

– Ti si znači vodio grupu, Flanagane. Zato si ti za sve odgovoran. Pa i za to da cela tvoja grupa prođe kroz gužvu čitava. Je li to jasno?

Ljudi odobravajući zagundaše. Nepoverljivi pogledi prikovaše se za kočopernog Irca.

– Ja još nisam završio – prosikće Flanagan. – U redu, prihvatam da smo poraženi pod mojom komandom. Ali zato neću da mi podmećeš noževe pod noge, Vitaker! Jer niko ti od nas ne može reći šta se događalo u vozu. Konrad, Lenman, Zomoza i Vejli su nestali. Lurds je dobio kuglu dok je sa Zomozom i Vejlijem jahao ka vagonu, ali ni on nije video tog tipa. Konrad i Lenman ostali su u vagonu. Oni ti ništa ne mogu reći. A oko nas su zatim i iz drugih vagona počeli da lete meci i prosto su nam zujali oko ušiju. Pasji sin kao da je podbo sve putnike. Gledali smo samo kako da uteknemo iz tog iznenadnog pakla.

– Lurdse! – grmne Vitaker. – Je li tačno to što je Flanagan rekao?

Tamnokosi momak sa belim zavojem oko ramena odgovori – Da. Baš je tako bilo.

– Da li su Vejli i Zomoza bili na mestu mrtvi?

– Ne znam, ali, u svakom slučaju olovo nas je istovremeno zasulo – odgovori ranjenik bez oklevanja. – Bili smo u divljem trku i obojica su, jedan desno, a drugi levo od mene, skoro istovremeno ispali iz sedla. Pre nego što sam mogao bilo šta da učinim i mene je dokačila kugla, pa sam se i sam jedva održao na konju.

Nejdžel Vitaker klimne glavom, upola zadovoljan. Ipak njegov bes još nije sasvim iščezao.

– Kako izgleda – zareža. — više ništa ne možemo učiniti. Ostaje nam da čekamo da se stvar sama po sebi otpetlja. Ako je taj akrobata s revolverom preslišao Konrada i Lenmana pre nego što su otegnuli papke, onda oni iz Union Pacifika u Solt Lejk Sitiju već sve znaju i sledećih dana imaćemo ovde čitavu hordu prokletih železničkih njuškala. A to sve možemo zahvaliti tebi, Flanagane!

Irac se naglo ukoči. Po slepoočnicama i vratu izbiše mu crvene pege, a lice mu postade blede kao kreč.

– Šta to treba da znači? – krikne. Njegovo krupno telo se naže napred. – Treba li ja sam da kusam ovu kašu?

– Ti si nas u ovo uvalio – odvrati Vitaker mirno.

Irčevo lice izobličilo se od mržnje.

– Trebalo bi tu stvar da pogledamo i sa druge strane – hukne. – Ti nas sve, Vitakeru, držiš pritisnute pod svojom šapom. I veruješ da možeš da nas dokrajčiš čim ne uspemo da učinimo sve onako kako ti hoćeš. Ali u tvojoj računici ima jedna mala greška. Nas je više od trideset, a ti si sam. Zato bi trebalo da razmisliš da li ćeš i dalje stajati tu sa razjapljenom njuškom ili ćeš razumno sa nama da razgovaraš.

Kao da je u istom trenutku i sam postao svestan onoga što je izgovorio, Flanagan počeo da se osvrće na sve strane, sluteći opasnost.

Još su pogledi svih ostalih počivali na Vitakeru.

A onda se na šerifovom licu pojavi ledeni osmejak. Svi su iz ranijih situacija znali šta on znači.

Irac potpuno poblede. Njegovi kompanjoni su ćuteći stajali.

Vitakerov smrtonosni smeh preseče tišinu.

Flanagan više nije imao vremena ni da pomisli bilo šta, a kamoli da reaguje.

Munjeviti trzaj šerifove ruke ni oko nije moglo da isprati.

Poslednje što je Irac opazio bio je crvenkasti plamičak ispred njega. Prasak pucnja, koji se sa višestrukim odjekom odbio od stena, on više nije čuo. Bio je mrtav još dok se okrenuo oko sopstvene ose, a onda se ispružio po kamenom platou.

Nejdžel Vitaker zameni ispražnjeno mesto novim metkom i vrati kolt u futrolu.

– Vežite ga za njegovog konja – naredi Solomonu i ostalima. – A ja ću izmisliti priču u kojoj ćemo u očima Union Pacifika biti čisti. Dok vam se ponovo ne javim, ostanite ovde u logoru. Nemojte se pojavljivati izvan kanjona i postavite uobičajene straže. Ima li još pitanja?

Niko se nije oglasio. Flanaganova smrt svima je zavezala usta. I niko nije želeo da rizikuje i da protiv Vitakera izusti makar i reč protesta. Na kraju krajeva, on im je doneo izvesnu sigurnost. Jer svaki od njih je preživeo besomučan lov na sebe, dok nisu dopali Vitakeru u šake. Dokle god su dobro pravili prepade na vozove, nije trebalo da se zbog ičega brinu.

Šerif sačeka da mrtvog Irca čvrsto vežu za konja. Onda naredi da mu ga dovedu, pa se vinu u sedlo.

Ne izmenivši više ni reči sa odmetnicima, napusti Vitaker skroviti kanjon u planini.

V

Topot kopita zvonio je kroz jutarnju tišinu glavne ulice.

Pomoćnik šerifa, Džeser Kedler skoči kao da ga je ujela zvečarka i izlete na vrata. Nije bilo potrebno da dvaput pogleda kako bi shvatio šta se dešava. Vitakeroва figura i vojničko držanje u sedlu nisu se mogli prevideti.

Nije, takođe, bilo neobično ni to što je Nejdžel Vitaker sa sobom vukao i drugog konja u čijem sedlu niko nije sedeo.

Kedler htede u prvom trenutku da mu potrči u susret.

Onda se pokoleba. Ako čovek ima imalo nečega u glavi onda se u takvom gradu kao što je Brigam Siti mora ponašati oprezno. Jer što jeste danas, ne mora biti i sutra. Bolje je ostati u granicama službenog ponašanja. Jer ovde zidovi imaju i oči i uši.

Zato, umesto svega ostalog, on se zadovolji time da sačeka Vitakera da mu priđe, a onda mirno veza uzde oba konja za prečku i sačeka da njegov pretpostavljeni skoči iz sedla.

– Luk Flanagan – reče Vitaker, pokazavši glavom prema mrtvacu. – Dočepao sam ga se napolju, u brdima. Taj pasji sin bio je dovoljno glup da se večito krije na isti način. Pročitao sam

ga odmah u početku i ulovio ga kao te treba. U svakom slučaju... još jedan tip više u mojoj zbirci.

Džeser Kedler žustro kimne glavom, nakašlje se i pokuša da sakrije svoju uzrujanost, ali mu to ne pođe za rukom. Reči prosto pokuljaše iz njega – Prokletstvo, Nejt, moram da ti kažem da sam verovao da ću izgubiti razum. Kad ti nisi tu, sve se u ovom gradu formalno postavi na glavu. Sve pođe tumbe. Prvo je sinoć ovde banuo onaj momak sa četiri upucana bandita i obavestio me o neuspelom prepadu na voz.

Vitaker snažno ščepa svog pomoćnika za ramena i prodrmusa ga.

– Šta ti to pričaš? Do đavola, izruči sve to iz sebe odmah!

Kedler kao da od drmusanja dođe sebi i smiri se. Hrkne i pročisti grlo, a onda svom gazdi, govoreći sada već mirnije i u rečenicama koje su imale i glavu i rep, podnese tačan izveštaj o tome šta se dogodilo.

– A sada je, pre jedno pola časa, došla u kancelariju riđokosa Tori i ispričala mi nešto što je u meni izazvalo još veću zbrku, ali... uostalom, bolje da ti to sam čuješ!

Bledog lica, sjuri se Vitaker u svoju kancelariju. Devojka skoči kao oparena sa stolice za posetioce i pogleda šerifa krupnim razrogačenim očima.

– Šta se desilo? – okomi se Vitaker na nju. – Govori! Brzo!

– Poslala me je mis Valas — izusti devojka drhteći, kada spazi opasno svetlucanje u šerifovim očima. – Radi se... radi se tom čoveku... – Ona mu pokaza na jedan dvostruko savijen pa-

pir koji je ležao na pisaćem stolu. Dok je to govorila, u njenim očima pojavi se neki sanjalački sjaj.

Džeser Kedler se pojavi na vratima i ostade u njima, iščekujući dalji tok događaja.

Vitaker širom otvori oči, dok je naglim pokretom ruke otvarao poternicu.

– Šerif iz Delana... – mrmljao je zamišljeno... – Holidej... dvadeset hiljada dolara. Zbog ubistva sina i oca... – On zazvižda od zadovoljstva. Onda se okrete ispitivački ka svom pomoćniku, pruži mu papir sa crtežom pod nos i upita – Je li to momak koji je dovukao ovamo ona četiri bandita?

Kedler revnosno kimnu glavom.

– Da... da, Nejte, da! To je on i niko drugi!

Dok se na Vitakerovom čelu očitavalo da nešto važno smišlja, pojavi se u uglu njegovih usana trijumfalan osmeh. On se ponovo naglo osvrne ka riđokosoj devojci.

– Gde se taj momak sada nalazi? Je li možda, prenoćio u salunu?

– Da, gospodine – odvrati Tori.

– MisValas je rekla da morate biti jako oprezni.

Vitaker odmahne širokim pokretom ruke kao da je ta opomena suvišna.

– Odakle ova poternica?

Devojka bespomoćno zavrte glavom.

– Ne znam, gospodine. Mis Valas će vam sve objasniti, jer ona tog čoveka stalno drži na oku. Nije imala vremena više da mi kaže, jer... jer...

Vitaker se osmehne.

– Razumem. Koji je broj sobe?

– Dvanaest, gospodine.

– Ti ćeš ostati ovde u kancelariji dok se sve ne sredi, Tori.

– Da, gospodine.

Vitaker otvori svoj ormar za puške i odabra jednu „sačmaricu” sa skraćenom duplom cevi. On vešto otvori magacin, a onda stavi oba punjenja i zaklopi pušku. Rezervne patrone nije uzeo. To što je držao u rukama bilo mu je po njegovom mišljenju dovoljno da raznese ceo salon, a ne da ubije jednog jedinog čoveka.

* * *

Cvetno beli uširkani krevetski čaršav zašuštao je kada se Trejsi trgla i okrenula ka Holideju. Njen dah je milovao njegovo uho – Jesi li čuo topot kopita, Holideje?

Holidej zamrmlja, budeći se iz polusna. Onda posta svestan njenog toplog tela. Krv u njegovim žilama ponovo jače zastruja. On naglo privuče Trejsi k sebi. Kao da je vatra buknila.

Onda se žena zadovoljno opusti, pogleda upravljenog u plafon.

– Nebesa – prošapće jedva čujno. – Ja moram da sam pošasavila. Zašto nam se u sve to morala umešati i ta šugava stvarnost? Zašto nas dvoje sada nismo obični građani Brigam Sitija, bez problema na savesti? Onda bih celog dana sanjala ovu noć.

– Ti ćeš verovatno i moći to da učiniš. Ti ne moraš u zatvor, kao ja.

Holidej navuče prekrivač skroz do ramena. Kroz polusklopljene kapke posmatrao je belinu Trejsinih grudi.

– Samo mirno prepusti sve meni – odgovori ona mazno. – Posle ovog noćas imam jedan razlog više da te što pre iščupam iz zatvora.

Džordžijanac se nasmeja, stavi ruku pod glavu i počeo da iščekuje. Krajičkom oka opazi kako Trejsi ponovo obuzima san.

Prošlo je otprilike desetak minuta kada se začuše koraci.

Holidej zagrlji Trejsi desnom rukom i zatvori oči.

Čovek koji se približavao hodnikom nije se ni najmanje trudio da prikrije svoj dolazak. Očigledno je bio đavolski siguran u sebe.

Koraci se zaustaviše.

Začu se snažni prasak. Iveri poleteše i vrata izleteše iz šarki.

Holidej naglo skoči, njegov opasač sa revolverom visio je prebačen preko ivice kreveta podno njegovih nogu.

Čovek koji je izvalio vrata upade unutra. U mlečnom svetlu jutra caklio se hromirani čelik njegove dvocevke.

Trejsi ispusti piskavi krik, baci se u paničnom strahu u stranu i posrnu preko ivice kreveta. Bez komadića odeće na sebi, otkotrlja se preko tepiha i čučnu iza stola. Zagnjuri glavu u šake, očekujući pucnjeve.

Holidejeva desnica pođe ka šestometnom revolveru, ali ga je smrtonosna dvocevka već preteći „gledala”.

Nije više ništa mogao da učini. Tim pre što se i od prozora, kao dodatak, zaorio jedan muški glas. On odustade u pola pokreta, a onda obe ruke polako diže iznad glave.

– Vrlo razumno – začu se glas od prozora, odakle je posle upadanja drugog posetioca strujao hladan vazduh. – Zar ne misliš i ti tako, Nejte?

Čovek sa sačmaricom progunda nešto u znak saglasnosti.

Holidej prepozna glas onog drugog. Bio je to pomoćnik šerifa, koji se očito dobauljao preko krova i uleteo kroz staklo u sobu. U svakom slučaju, nalazio se sada u savršenoj zamci i više ništa u ovoj prvoj sceni dogovorene komedije nije moglo da se učini.

Džordžijanac pogleda u Vitakerovu šerifsku zvezdu i razgorači oči kao da je tek sada postao svestan šta ga je snašlo.

– Gle, šerif! – uzviknu tobož iznenađeno i sa pretvornim osmehom. – Onda je sve vrlo jednostavno. Ja mogu da vam objasnim...

– Suvišno je – prekide ga Vitaker podrugljivo. – A sada zatvori ta tvoja prljava usta, jesi li razumeo? I odmakni se do zida! Brže, brže, kad kažem!

Holidej se pravio kao da je posređi nesporazum, ali se tobož uplašeno poslušno povukao. Kada je na svojim leđima osetio hladnu metalnu šipku, ugledao je i pomoćnika šerifa u svom vidnom polju. Čovek je stajao kraj prozora i svojim telom zaklanjao oskudnu svetlost ranog jutra.

– Ako mi dozvolite još jednu reč, gospodine – obrati se Holidej sa „prevelikom nadom” Vitakeru. – da li vam to nešto znači što sam vam besplatno izliferovao četiri bandita za kojima su bile raspisane poternice? Da li je to

možda razlog što ste ovako upali ovamo?

– Koješta – odvrati sa nipodaštavanjem Vitaker. – Razlog bi trebalo bolje ti da znaš od nas, Džone Holideju! – On izgovori Džordžijančevo ime polako i sa posebnim naglaskom.

Ovaj je glumio zbunjenost.

– O kome to govorite? Da se možda vaš pomoćnik ne zove Džon?

Vitaker se nadmoćno nasmeja.

– Proći će te želja za vicevima – prane i opiše sa cevi „sačmarice” jedan polukrug, koji je rečito govorio da Holidej treba da se konačno iskobelja iz kreveta.

Dok primeti neko sumnjivo kretanje od prozora. On napravi nagli pokret kao da pokušava da tuda pobegne. Pomoćnik šerifa je očigledno računao s tim.

Drška revolvera pogodi Doka tačno u potiljak. On još stiže da opazi kako se Vitaker sagnuo i potapšao Trejsi po leđima.

Onda oseti oštar bol koji mu je buknuo u lobanji. Mrak, koji mu se zatim navukao na oči, odneo je i taj bol i prekrrio sve što se oko njega događalo.

* * *

Trejsi Valas bila je bleđa. Ali ne od straha, nego od iscrpljenosti. To, naravno, Vitaker nije mogao da zna. On skide sa komode jedno vuneno ćebe i prekri njome ženu preko ramena. Zabrinuto joj je dodao jednu stolicu i čekao da sedne.

Sa svoga kajiša otkači lance sa gvozdenim manžetnama i baci teške okove na krevetski prekrivač.

– Navuci mu ih i vodi ga u zatvor.

– Odmah – odvrati poslušno Kedler, vrati revolver u futrolu i dade se na posao.

Vitaker odloži „sačmaricu“ na sto i sede nasuprot Trejsi. Vešto zavi sebi cigaretu i zapali je.

– Pa?

Trejsi podiže glavu i zagladi drhtavim pokretom ruke kosu koja joj se rasula po leđima.

– Tako sam srećna što se sve dobro svršilo – uzdahne ona punim plućima.

– Ti znaš da se ja u normalnim prilikama ne bih tako uplašila. Ali ovaj Holidej je opasniji nego što izgleda. A u prvi mah bi se čoveku učinilo da ne može ni mrava da zgazi.

Vitaker prezrivo odmahnu rukom.

– Svi tipovi, kojih sam se dočepao, izgledali su smrtno opasni. A posle su još cvileli i previjali se dok ih nije stigla kugla. No, svejedno. Ti si obavila prvoklasan posao, Trejsi!

Ona se bojažljivo nasmeši.

– Zašto ga nisi ubio, Nejte?

– Pre svega zato, jer nisam tebe hteo da dovodim u opasnost, a drugo, što u poternici stoji da bi želeli po mogućnosti da ga dobiju živog. Sada smo kod najvažnije tačke! Otkud ti taj papir? Desi se jednom u deset godina da ja za jednu poternicu ne znam.

Trejsi duboko uzdahne, kao da želi da se oslobodi nekog teškog tereta.

Šerifov pomoćnik Kedler je završio svoj posao, okovavši Holidejeve član-

ke na rukama i nogama gvozdenim manžetama. Sav zaduvan, izvuče Holideja napolje.

Vitaker ustade, zatvori vrata i vrati se ka stolu.

– Stigao je juče uveče u salun, naručio nekoliko pića, a onda uzeo kupatilo i sobu za noć – objašnjavała je Trejsi. – Kada se izgubio u kupatilu, iznenada kao da mi je sevnulo u glavi. Kao da mi je taj čovek bio odnekud od ranije poznat. I tada mi je palo na pamet kako si onda, u sobi onog Bila Karsona pokupio sve dokumente i stavio u moju zidnu kasu, da bi ih posle sam na miru pregledao...

– Znam, do đavola! – progundā Vitaker. – Bile su to bezvredne stvari. Porođični papiri i ostalo. Tada sam verovao da čovek nije vukao sa sobom sve što će mu jednom biti potrebno, nego je nešto negde i sakrio. A nekakva poternica nije mi ni pala na pamet.

– Ja sam je našla u postavi novčanika – objašnjavała je Trejsi ubedljivo. – dok se Holidej kupao. I odmah sam donela odluku. Učinilo mi se najboljim rešenjem da pokušam da ga zavedem. U svakom slučaju, morala sam ga čvrsto držati da ne odleti dok ti stigneš. Sa Kedlerom samim nisam htela ništa da počnem. Nadam se da mi ne zameraš što sam s momkom...

– Besmislica! – Vitaker energično zatrese glavom. – Hoćeš li deo nagrade? Ja ću odmah telegrafirati u Delano i obavestiti šerifa.

– Deo nagrade? – uzvikne Trejsi tobože iznenađena. – Pa ja sam ti samo poslala obaveštenje.

Vitaker pritisne cigaretu i ugasi je.

– O tome ćemo još razgovarati. U svakom slučaju ćemo se sporazumeti. Sada je najvažnije da iz te prilike izvučemo što brže koliko god možemo. Do đavola, takav glavni zgoditak nećemo skoro ponovo imati! Mi ćemo namestiti momku igru kao da je on umešan i u prepad na voz i inkasiraćemo još dvadeset hiljada dolara.

– A ako je vozovođa u Solt Lejk Siti-ju već podneo izveštaj? – Trejsi se pravila zabrinuta.

– To ću ja drukčije predstaviti – nasmeja se Vitaker. – I kao dokaz serviraću im uz onu četvoricu i Flangana, koga ni taj ušljivi vozovođa nije video.

– Sve na tvoje ime?

– Samo Flanagan. On je kriv za celu tu svinjariju i zato ću ga dobro naplatiti. A za ostale ću reći da ih je ovde ostavio neki nepoznati lovac na glave. To će u svakom slučaju upaliti.

– Za ime sveta, Nejte – reče Trejsi zadivljeno. – Nisam mogla ni pomisliti da ćeš to tako vešto smisliti i još se izvući iz cele gužve.

Vitaker je sijao od samozadovoljstva.

VI

Svet je bio ispunjen neprekidnom tutnjavom, koja se povremeno utišavala da bi onda postala još jača. U toj tutnjavi kao da se sve oko njega okretalo užasnom brzinom. Holidej je imao osećaj kao da mora čvrsto za nešto da se uhvati, ali u toj ludačkoj vrteški njegove šake su stalno ostajale prazne.

A onda je vrlo polako njegov mozak počeo ponovo da funkcioniše. Tamni veo razmakao se ispred njegovih očiju i vrteška se polako zaustavila. Jedino je ostao strašan bol. Kao da mu je u lobanji radila neka ogromna kovačnica i iznutra je mrvila na komadiće.

Holidej počeo da žmirka, pritisne snažno očne jabučice i pokuša da se bori protiv bola. Njegov pogled se zaustavi na nekoj prljavosivoj površini. Stajalo ga je užasnog napora da okrene glavu. Zid sa njegove leve strane bio je takođe siv, pokriven nevešto pisanim rečima i opscenim crtežima.

Njegova se moć opažanja ponovo izgubi. Novi talas bola zatutnjao je njegovom glavom, kada je hteo da se uspravi i sedne. Hteo je šakama da stisne čelo.

Okovan!

Holidej zaboravi čekić u svojoj lobanji, opusti ruke i počeo da posmatra okove, koji su bile zaključani oko njegovih zglavaka.

Pruge dnevnog svetla padale su kroz rešetke na prozorčiću ćelije koji se nalazio u visini njegove glave.

Holidej više nije imao nikakvih iluzija o svom položaju.

– Probudio si se? – upita podrugljivi glas s desne strane.

Sasvim polako Holidej se okrete.

– Dobro jutro – procedi on, potmulo stenjući.

Još je imao vrtoglavicu od udarca drškom revolvera.

Nejdžel Vitaker proturi svoje maljavne ručerde kroz rešetke. Cereći se, posmatrao je svog zatvorenika, kao što

lovac posmatra dragocenu životinju koju je ukebao.

– Ko rano rani, dve sreće grabi – nasmeja se šerif samozadovoljno. – Dva-deset hiljada dolarčića... Gomila zemlja za jednu skitnicu i vucibatinu kao što si ti.

– U svakom slučaju ja sam veoma dragocen čovek – odvrati Holidej i naterala sebe da se i sam osmehne.

Vitaker se pravio kao da je to prečuo. Razmišljajući, trljao je čelo.

– Baš bih voleo da znam šta je na tebi tako opasno – mrmljao je. – kad je ucena tolika. Suviše iskačeš iznad proseka.

– Moji „prijatelji” iz Delana ne drhte nad svakim dolarom.

Holidej pokrenu noge i stade onoliko čvrsto, koliko su mu to dopuštali gvozdjeni okovi.

Vitaker odmahnu rukom.

– Svejedno. Kod mene si u svakom slučaju stigao na pogrešnu adresu. Imao si hiljadu drugih mogućnosti. Ali sad je ionako kasno da o tome razmišljaš. – On se ponovo nasmeja. – Šta si zapravo hteo u Brigam Sitiju? Šta si nameravao?

Holidej zavrte glavom – Čista slučajnost. Jedino sam zato sišao s voza jer mi je bio potreban džeparac. Ali izgleda da sam se posvađao sa srećom.

– Potpuno tačno – smeja se Vitaker. – Nagradu za one što si upucao možeš slobodno da okačiš mačku o rep! A za sve ostalo nećeš morati dugo da čekaš. Moj telegram je već na putu. Kako ocenjuješ koliko dugo će proći dok se neko od šerifovih ljudi ne po-

javi ovde? Ti bi to najbolje trebalo da znaš.

Holidej ništa ne odgovori. Ali davao je sebi u najboljem slučaju tri dana. Istina, koliko on poznaje Leslija Risa, taj će prevrnuti nebo i zemlju samo da skрати vreme vožnje i stigne u Brigam Siti na vrat na nos.

– Priđi! – reče Vitaker neočekivano. On se odmakne korak od rešetke i namigne zaverenički. – Imam nešto da ti kažem.

Holidej se uspravi, klecajući kolima. Nije mu promakao prepredeni osmejак ovog takozvanog šerifa.

U belo okrećenom hodniku ispred ćelije gorelo je više petrolejskih lampi.

Lanci su zazveckali dok je Holidej još nesigurnim koracima izašao kroz otvorena rešetkasta vrata.

Vitaker načini korak u stranu.

Holidej zatvori, pa ponovo otvori oči u neverici. Na suprotnom zidu od ćelije nalazile su se brojne vitrine, jedna do druge, a protezale su se duž celog zatvorskog hodnika. Još pod dejstvom skorašnje nesvestice, Holidej nije mogao odmah da opazi šta se nalazi iza staklenih vrata.

– Tako nešto ne možeš da vidiš svaki dan – reče Vitaker hvalisavo i otvori jednu vitrinu, izlažući je Holidejevom pogledu.

Holidej posrnu za trenutak nazad ka rešetkastim vratima i zatvori oči. Bol u njegovoj lobanji iznenada se vratio, stežući je kao gvozdena klešta.

Kada je ponovo došao sebi, ugledao je na policama vitrine mnogo predmeta

izrađenih od kože. Cipele. Duvankese. Kajiševi. Beležnice.

Iz jedne od pregrada izvuče Vitaker rolnu papira koja je predstavljala poternicu, odmotava je i zagleda se u nju.

– Bejli Henks – isceri se. – Tri hiljade dolara nagrade od Union Pacifika. Bilo je to pre pola godine. Za dobrog starog Bejlja bile su mi dovoljne dve kugle. A ovo ovde – on pokaza na par polucipela i duvankesu – dao sam da se napravi od njegove kože.

Holideju zastade reč u grlu. Otvorenih usta gledao je u predmete pred sobom.

– Je li to sve...? – promrmlja preneraženo.

– Jasno – potvrdi Vitaker, iskezivši se još više. – Sve što tu vidiš su moji sakupljeni suveniri i uspomene. A? Šta kažeš na to? Da ti se zavrti u glavi, zar ne?

Holidej u neverici zaklupa glavom. Morao je da bude pažljiv i miran da taj pasji sin sa zvezdom ne bi pročitao u njegovim očima smrtonosnu mržnju. I inače je iz iskustva znao da je opasno kad se prema protivniku razvijaju lična osećanja. To zamućuje pogled i moć logičnog razmišljanja.

– Čemu to može da posluži? – upita on što je mogao mirnije.

Vitaker prasnu u smeh.

– Ti baš nemaš mnogo mašte, amigo! Jednom će moja zgodna zbirčica vredeti gomilu dolara. Ljudi će dolaziti ovamo iz daleka da to vide. To mi moraš verovati. Sačekaću pravi trenutak, a onda ću udariti visoku cenu i sve to rasprodati najboljim kupcima. To će biti

jedan sasvim pristojan uzgredni posao kad se jednom povučem u penziju.

Holidejevo lice se razvuče u ironičan izraz – Jesi li siguran da ćeš tada još biti živ, Vitakeru?

Ovaj se ponovo nasmeja.

– Prokleta siguran, amigo! Čovek samo mora u sebe duboko da veruje. Ima jedna gomila probisveta ovde na Zapadu koja bi mi najradije prosvirala kuglu kroz čelo. Ali te vucibatine imaju i đavolskog poštovanja prema meni. I to... – On uperi svoj kažiprst u pravcu Holideja. – To je ono što čoveka održava u životu! Poštovanje! Šta misliš, kako bih drukčije obavljao ovaj posao?

Holidej cokane jezikom i pokaza glavom u pravcu tih ljudožderskih suvenira.

– Je li to bila tvoja ideja?

– Malo sam pozajmio i od Indijanaca – odvrati šerif.

– Ne mogu da pretpostavim da će bilo ko za tako nešto dati novac.

– Čekaj malo – usprotivi mu se Vitaker sa samouverenošću i sigurnošću u glasu. – Da li si kadgod čuo za one novinske reportere što kod nas na Zapadu njuškaju okolo za novostima i pišu priče o Divljem zapadu? Ljudi sa istočne obale su potpuno ludi za tim. Za tim petparačkim romanima. Ljudi vole te jeftine štampane sveščice, razumeš? To što je ovde za nas bučkuriš, za fine građane na Istoku je nešto što izaziva najveće uzbuđenje. No, svejedno. Ja na to, u svakom slučaju, gledam kao na posao. Jednog dana ljudi više neće nalaziti dovoljno uživanja u štam-

panim pričicama. Tada će hteti više. A onda ću ja pustiti na tržište moje suvenire. Svaki sa potvrdom o originalnosti, koju će izdati ovdašnji lekar. Ovde, na primer... – On otvori drugu vitrinu. – Moj najlepši uzorak...

Holidej zaustavi dah.

Između dva para cipela i jednog kajisha stajala je posmrtna gipsana maska.

I pored lake izobličенosti, izraz lica, a pre svega ćubasta kosa, govorili su jasno o kome se radi.

Čupavi Bil. Bil Karson.

– Poznaješ li ga? On je bio na „velikom glasu“. To je jedan od najvrednijih komada moje zbirke.

Holidej zavrte glavom.

– Bil Karson – objasni Vitaker. – Union Pacifik je bio prosto podivljao od njega. Nezvanično su ga označili kao natraženijeg odmetnika. I onda je taj glupi mladić sa velikim kosom napravio istu grešku koju si napravio i ti, amigo. Usudio se da se pojavi u mom gradu. A morao je znati da se ovde praktično svaki bandit nalazi na listi za odstrel.

Holidej je svom snagom potiskivao u sebi osećaj mržnje koja ključala u njemu. Ovaj Vitaker je jedna obična dvonožna zver, podmukao i odvratан kao svaki prokleti strvožder. To što se bavio ovakvim poslom, uspevajući da istovremeno kočoperno nosi šerifsku zvezdu, govorilo je samo o tome kakvim se rafiniranim sredstvima služio da bi građanima Brigam Sitija bacao „pesak u oči“.

– Svaki? – upita visoki Džordžijanac ironično. – A šta je sa tipovima koji su

napali voz? Kako to da i njima nisi uspeo da uštaviš kožu?

– Ispravno pitanje – klimne Vitaker glavom. – Ali svi će mi oni još doći pod ruku. Jedan po jedan. Kroz neko vreme osetiće se sigurnim, postaće neoprezní, a onda ću ih pojuriti s revolverom u ruci dok im ne isteram dušu na nos.

– Lep recept – promrmlja Holidej.

– Ja sam ih četvoricu odjednom sredio i mogu ti reći da nije bilo naročito teško.

– Ne duvaj se – prosikta Vitaker i zatvori vrata vitrine. Neočekivano, lice mu se razvuče u pakosnu grimasu. – Pošteno govoreći, baš bi mi, što se moje zbirke tiče, dobro došlo kad bi pokušao da pobegneš. Imao bih lep razlog da te smaknem. Treba mi, takođe i jedan poklon za Trejsi.

– Tome će se ona garantovano obrađovati – osmehne se Holidej dvosmisleno.

Vitaker ga je još za trenutak posmatrao svetlucavim očima, a onda krenu napolje. S treskom su se zalupila vrata zatvorskog hodnika. Začuo se metalni cijuk kad je spolja navukao rezu.

Holidej leže na drvenu klupu i usmeri svoje misli na neprijatelja Leslija Risa.

Kakve će korake sada preduzeti?

* * *

Dan je proticao sivo i jednolično. Prolazili su minuti. Prolazili su sati. Holidej je provodio vreme ležeći na klupi i dremajući. Pomoćnik šerifa ga je dvaput budio, da bi mu u podne doneo ručak, a u sumrak večeru... Džor-

džijanac se iznutra osećao dosta bedno i hteo je da prikupi snagu.

Napolju se buka utišala, što je na izmaku dana bila uobičajena pojava u malom gradu. Građani Brigam Sitija odlazili su na počinak. Jedina galama, koja se još čula, dopirala je iz „Solt Lejk” saluna. Zaglušujuće urlanje raznih pijanaca, zveket čaša, prigušeni zvuk klavira.

Iz Holideja su konačno umor i osećanje izlomljenosti iščeznuli. On se uspravi na klupu u sedeći položaj i osloni se leđima o zid. U njegovoj ćeliji bilo je mračno. Napolje u hodniku, gde su ležali Vitakerovi stravični suveniri, gorela je samo jedna petrolejka.

Činjenica da šerifu – ubici nije padalo ni na pamet da pred ćelijom postavi stražara, govorila je o tome koliko je bio pun sebe. Vitaker je očigledno sebe smatrao nepobedivim.

On će još to morati proveriti.

Holidej se umorno osmehne.

U ovom trenutku on nije ni nazirao nikakve mogućnosti, niti je bio čarobnjak koji ume želje da pretvara u stvarnost. Kolebao se u sebi i da li se u Trejsi Valas može pouzdati.

Pokušao je da potisne te misli. Njegova iskustva sa ljudima bila su takva, da je bio uveren da je i Trejsi dobro procenio. Ona ga nije mogla izigrati, jer mu je suviše toga ispričala. Ako bi uprkos tome pokušala da vara u igri i ponovo se udruži sa Vitakerom, izbi-la bi sama sebi iz ruke najdragoceniji adut.

Veći faktor nesigurnosti ležao je u Lesliju Risu, jer on nije želeo svojim

poslodavcima u Delanu najvećeg neprijatelja da izruči živog.

A ni Holidej nije imao nikakvog interesa da dokrajči Risa. Dokle god ga je Lesli lovio, on je znao s čim treba da računa. Pojava nekog novog čoveka na mestu Leslija Risa đavolski bi otežala Holidejevu situaciju. Bilo bi mu potrebno veoma mnogo vremena dok bi upoznao lične osobine tog Risovog naslednika, a za to vreme ko zna koliko puta bi se izložio smrtnoj opasnosti.

Ali sada nije bilo važno ništa sem činjenice da će Lesli Ris dojuriti da ga pokupi, razbijajući usput glavu time kako da prozre Holidejeve trikove. To je bilo dosta sumnjiv posao s obzirom na Džordžijančev princip da uradi ono što njegov protivnik najmanje očekuje. S druge strane, ni Holideju nije bilo lako jer je bilo malo toga što u toj igri mačke i miša njegovom gonio-cu nije već bilo poznato.

Holidej je potpuno mirno i koncentrisano kovao svoj plan kao da smišlja neku šahovsku kombinaciju. Nije bilo dovoljno da smisli samo sopstveni potez već i da unapred izračuna sve moguće protivnikove protivpoteze.

U tom razmišljanju vreme mu je proticalo brže.

Odjednom se Džordžijanac trže iz svojih misli.

Jedan tihi šum, kao neko grebanje, dopre do njegovih ušiju.

On ostade sedeći na klupi, ali napregnutih čula.

Ponovo isti šum. Onda koraci. Neko, posetilac koji je hteo da se bešumno

privuče, ali očigledno nije bio dovoljno vešt.

Holidej se osmehne, nabravši u istom trenutku čelo. To se baš nije poklapalo sa onim što se sa Trejsi dogovorilo.

Šum prestade. Tihi piskavi glas oglasio se napolju.

Holidej ne odgovori. Polako se uspravi i priđe rešetkama na prozoru ćelije.

– Holideje, čuješ li me? – prošapta zabrinuti glas.

– Da – odgovori on tiho.

Znao je da Vitakerov pomoćnik Kedler spava u kancelariji. Vrata između kancelarije i zatvorskog hodnika bila su zatvorena. Znači, nije bila opasnosti.

– To sam ja, Trejsi. Nisam mogla više da izdržim. Mnogo sam brinula. Zbog toga...

Njena mala ruka pojavi se preko ivice prozora i pruži mu kroz rešetke jedan predmet zamotan u tamnu maramu.

Holidej pruži svoje okovane ruke prema predmetu, ščepa ga i čvrsto steže. Tada oseti da u stvari drži njegov niklovani kolt.

Džordžijanac stavi kolt pod pojas od pantalona i pruži maramu nazad.

– Šta to treba da znači? – upita poluglasno. – Zar ne veruješ više ni sama sebi?

– Verujem, naravno. Ali hvata me strah da se stvari ne počnu odvijati drukčije nego što smo zamislili. Nejt je bio ceo dan kod mene i proslavljao svoju veliku pobedu. Sa svima koji su se zatekli. Sada leži totalno dokrajčen u mom krevetu i hrče da se zidovi tresu. Srećna sam što sam ga tako doku-

surila. Dok nije progutao sav taj silan viski, svaki čas je govorio da će tebe ustreliti kao besnog psa... Nego, jesi li video svoju stvarčicu?

– Jesam.

– Donela sam ti je, jer sam se uplašila njegovih pretnji. Sem toga, njemu onih dvadeset hiljada dolara nije dosta. Pričao je da će sa jednom uspomenom na tebe inkasirati još par hiljada.

– Hm... – Holidej se počesa po potiljku u kome je još osećao bol. – Jesi li sigurna da te niko nije video?

– Ja znam svaki ugao ovog grada. A ovde, napolju, u zadnjem dvorištu niko mi se nije isprečio na putu.

– U redu. A sad, da li ti je jasno da se ti sa svojih dvadeset hiljada dolara možeš oprostiti ako ja iščeznem?

— Jeste. Razmišljala sam o tome. Neću sebe ničim da opteretim ukoliko se sve ne bude odvijalo kako smo planirali. Biću zadovoljna kada Vitaker postane bezopasan i ja mirno nestanem iz grada. Novac koji mi je on pozajmio, poticao je ionako iz nedozvoljenih poslova. Zbog toga mi ništa neće predstavljati veće zadovoljstvo nego kad njega ugledam kako leti iz službe.

– U redu – procedi Holidej. – Misliš li da ćeš ga moći sigurno zadržati još najmanje dva-tri sata?

– Bez problema.

– Znaš li skrovište gde drži sakrivenu svoju bandu?

– Za ime sveta, šta nameravaš s tim?

– Nemamo više mnogo vremena za ćaskanje. Ako treba Vitakera da izba-

cim iz stroja, onda mi moraš prepustiti da to uradim kako ja umem.

– U redu. Ja to znam samo otprilike. Nejt je o tome jednom trabunjao kada je bio potpuno pijan. Moraš jahati na severozapad, stalno i ne skrećući s pravca, prema Siti Mori. To je najviši vrh planine, koji se može videti odavde, iz Brigam Sitija. Stići ćeš tačno do jednog klanca koji je pet milja dugačak. On se gore račva u gomilu kanjona. Onaj u kome banditi logoruju je jedan kanjon u obliku džepa bez drugog izlaza. Ulaz u njega je veoma uzak. Nejt je govorio da jedan stražar koji tamo stoji, može držati u šahu celu armiju.

– Naći ću ga. Bez brige – odvrati Holidej ubedljivo. – A sad se vrati i pozabavi se Vitakerom.

– Pazi na sebe – prošapće Trejsi nežno. – Nikada neću zaboraviti kako smo se upoznali. Bilo bi mi veoma žao kad bi...

– Beži sada – požurivao ju je Džordžijanac.

Osluškiavao je njene prigušene korake koji su se polako udaljavali.

Možda Trejsi ima pravo. Možda je zaista bolje ništa ne čekati, a naročito ne da stigne Lesli Ris sa dvadeset hiljada dolara.

* * *

Holidej je dao ženi pola sata prednosti. To je moralo biti dovoljno da se vrati Vitakeru.

Onda pomno proverio da se kolt ispod njegovog kaputa slučajno ne vidi.

On se dovuče do rešetkastih vrata ćelije i počne iz sve snage da zvekeće

okovima. Počeo je čak da udara onim oko nožnih članaka o rešetkasta vrata.

Metalni zveket razbio je tišinu. Holidej se samo nadao da se ta galama neće čuti suviše daleko od zatvora. Na sreću, u salunu se od tamošnjih zvukova svakojake vrste nije moglo čuti ništa.

Trudio se nekoliko minuta, dok Vitakerov pomoćnik nije konačno reagovao. Bez sumnje je bio zaspao. Začuo je njegov glas dok je ovaj otključavao vrata i ulazio u hodnik – Hej, kakva je to galama? Jesi li sasvim poludeo?

Holidej počeo da kašlje i krklja.

Kedler nije mnogo razmišljao, niti zagledao u zatvorenika. Bacio je samo ovlašni pogled, stojeći kraj vrata, gde se osećao sigurnim.

– Šta je, do đavola?

– Žedan sam! – prokrklja Džordžijanac. – Ne mogu više da izdržim, prokleti bili! Jako mi je loše. Ono što si mi ti, pasji sine, dao uopšte nije bilo za jelo!

Kedler se sa uživanjem nasmeja.

– Je li? Pa šta? Misliš li da si ovde kod svoje mamice?

– Grom i pakao! Moram napolje! Razumeš li već jednom? Osećam se jako loše. Možda bi mi bio potreban i lekar. Ali uzalud je da ga tražim, jer znam ja vas, ušljive sinove!

Kedler se ponovo nasmeja.

– Ne možeš me izazvati, ti, vucibantino. Misliš li da ću biti toliko naivan pa te poslati doktoru, dok ti u stvari smišljaš kako da mi podvališ!

– Prokletstvo! – huktao je Holidej.
– Rekao sam ti da ne mogu više da izdržim! Možeš li biti bar toliko uviđavan da mi doneseš malo vode? Ili ni to nećeš?

– Liži zidove – podsmehnu se Kedler.
– Oni su dovoljno vlažni.

– Nebesa! – prostenja Džordžijanac.
– Kako može jedan čovek da bude tako bezosećajan? Ali ti bi morao da znaš šta radiš. Za mene je i tako i tako sve kasno. Zbog toga je meni svejedno da li ću krepiti pre nego što dođe šerif iz Delana. Ali tvom šefu to uopšte neće biti svejedno. Znaš li ti šta za njega u toj igri stoji? Dvadeset hiljada dolara, prijatelju!

Pomoćnik je čitav minut ćutao.

– Kako te je to odjednom tako uhvatio? – upita nepoverljivo. – Ceo božji dan si mirovao, a sada odjednom...

– Zaboravi – odvrati Holidej tobože pomiren sa sudbinom. – Zaboravi to, čoveče. Meni je potpuno svejedno.

Tišina.

Kedler je još stajao u otvorenim vratima, nevidljiv za Holideja. Samo je čuo njegovo disanje i osećao njegovo kolebanje.

– Dobro – promrmlja pomoćnik šerifa konačno. – Dobićeš tu tvoju prokletu vodu. Meni niko ništa neće prebacivati...

On se udalji umornim koracima i ubrzo se vrati. U levoj ruci držao je polunapunjenu posudu sa jednom kutlačom, a u desnoj otkočeni kolt.

Još uvek nepoverljiv, postmatrao je zatvorenika koji je ponovo krkljao, gledajući užagreno u vodu. Kedler se

oprezno zaustavi metar ispred rešetkastih vrata. On spusti posudu kraj sebe na pod i nabra obrve. Cev revolvera drhtala mu je u desnici.

Holidej je prezrivo vrteo glavom, gledajući podsmešljivo u tamna usta revolverске cevi.

– Jesi li napunio gaće? – upita uzrujanim glasom. On podiže visoko okovane ruke i okrete stegnute članke na jednu pa na drugu stranu. – To je suviše daleko. Ja nisam akrobata. Ili možda misliš, da sa tim stvarčicama na njima mogu da pružim ruke skroz kroz rešetke i da te šćepam za vrat?

Kedler ga zbunjeno pogleda, a onda zadene kolt u futrolu. Onda gurne vedro vrhom čizme ka Holideju, tako da se voda prelivala. Kutlača je zazvečala, udarivši u pocinkovano vedro.

– Hvala ti – promrmlja Holidej – Iako mi nisi rado dao...

On kleče na kolena i provuče desnu ruku kroz rešetke. Lanac je bio dovoljno dugačak da može da uhvati dršku od kutlače. Odahnuvši, privuče napunjenu kutlaču ustima i poče da pije polaganim gutljajima. Preko ivice kutlače gledao je u Kedlera, koji je nepomično piljio u njega.

– Zašto stojiš i šta čekaš? – upita Džordžijanac. – Da izvučem zeca iz šešira?

Kedler ljutito stisne usne. Osećao je da mu se ovaj ruga.

– Idi do đavola – zareža. – Mene nećeš vući za nos.

– Zar tako izgledam? – osmehne se Holidej i nagne se da ponovo napuni kutlaču.

Kedler se okrene s namerom da krene prema izlazu iz zatvorskog hodnika.

– Samo trenutak – reče Holidej neočekivano. Kutlača tresnu o pod.

Kedler se uplašeno osvrte i zagleda se u cev niklovanog kolta.

Njegova desnica, koja je refleksno poletela da izvuče revolver, ostade da visi u vazduhu. Izgledao je zabezeknut, kao da će mu očne jabučice ispasti iz duplji.

– Ništa ne pokušavaj – nastavi Holidej mirno. – To je bolje za tebe. Ako ostaneš miran, ništa ti se neće desiti. Priđi i otključaj ćeliju.

Graške znoja zasvetlucaše se na Kedlerovom čelu. To što mu se desilo, on jednostavno nije mogao da shvati. Oblizivao je donju usnu, grčevito pokušavajući da nešto smisli.

Holidej otkoči kolt.

Metalno „klik” vrati Kedlera naglo u stvarnost.

– Jedan tip više ili manje, to meni ništa ne znači – opomenu ga Džordžijanac hladno. – Seti se one četvorice, što sam ti ih nedavno servirao pred noge. To što ti nosiš zvezdu pomoćnika šerifa za mene ne predstavlja apsolutno nikakvu razliku.

Graške znoja na Kedlerovom čelu su se umnožavale i potočić znoja počeo polako da klizi niz njegovo lice. Ali on je još uvek oklevao.

Očigledno je Džordžijanac morao da usmeri njegove misli u potrebnom pravcu.

– Razmisli i sam – reče očinski, kao da mu je učitelj. – Ako budeš pametan,

ostaćeš u životu i nećeš morati ništa više da pregrmiš, sem Vitakerovog izliva besa. Ali to je ipak daleko manje zlo od metka. A ako ne budeš pametan, meni neće preostati ništa drugo nego da te napunim olovom. Tada će meni još uvek ostati šansa da sledećeg koji se pojavi nateram da mi otključa, a tebi više neće biti pomoći. Zato mučni još jednom glavom, amigo.

Kedler ga je neodlučno gledao. Međutim, bilo je očigledno da je Džordžijanac u pravu. I njemu je izgledalo da je Vitakerov bes bolja varijanta, nego opružiti se mrtav pred vratima ćelije.

I tako u njemu pobedi razum. Jer ni Holidej nije izgledao kao neko ko preći u prazno i ko će oklevati da povuče oroz.

– Dobro. Shvatio sam – procedi Kedler potišteno.

– Odlično – klimne Holidej glavom. – Uzmi svoj kolt palcem i kažiprstom i spusti ga na pod. Onda otključaj ćeliju.

Pomoćnik šerifa poslušao.

Sa laganom škripom otvoriše se rešetkasta vrata pred Holidejom.

Kedler mu pruži svežanj ključeva.

– Ključ od tvojih okova je ovde – reče poslušno. – Treba li...?

– Jasno – prekide ga Holidej. – Hajde, požuri se! Ne mislim ovde da sačekam da Vitaker dotrči od preko puta.

Jedna potajna nada pojavi se u Kedlerovim očima. Ali ta nada bila je bez ikakvog osnova. Kada je spustio pogled, tražeći četiri odgovarajuća ključa, Holidej je munjevito delao. Zamahnu drškom od kolta i pogodi Kedlera

u potiljak. Pomoćnik šerifa se složi na pod, a da nije pustio ni glasa od sebe.

Holidej ga položi na klupu i zadene oružje u pojas pantalona. Trebalo mu je malo vremena dok je pronašao odgovarajući ključ u svežnju. Zatim je s dosta veštine, ali i napora, otključao svoje okove i zagledao se u svoje članke na rukama i nogama. Teško gvožđe mu se bilo skoro useklo u kožu. Zatim tim istim okovima okova pomoćnika šerifa, skide mu maramu s vrata i ugu-
ra mu je u usta da ne bi mogao da više. Ključeve baci u kofu.

Džordžijanac nije više oklevao. Njegova oprema nalazila se još kod Trejsi Valas. Zato skide Kedleru opasač i redenik sa patronama. Opaše se, diže s poda revolver i proverio da li mu je magacin pun. Zatim zadene oružje u opasač.

U slabo osvetljenoj kancelariji uze jednu vinčesterku iz stalka za oružje i snabde se sa još jednim paketom municije. Zatim se vrati u hodnik koji je vodio ka ćeliji.

Namrštenog čela zastade pred vitrinama. Stajao je tako neko vreme.

Onda se okrete i vrati još jednom u kancelariju.

Na čiviluku iza Vitakerovog pisaćeg stola otkri on dva para velikih bisaga.

Skide bisage, ode u hodnik i poče da prazni vitrine. Pred predmetima koji su ostali iza Bila Karsona oklevao je trenutak.

— Slabo si podelio karte, stari moj — reče tiho i pogleda u prazne očne duplje gipsane maske. — Ali ne brini, Vitaker će izgubiti partiju. To ti obećavam.

On skide masku i tresne je o pod. Beličasti gips rasprši se u hiljadu komadića.

Ostale predmete potrpa takođe u bisage, koje su već bile dobro natovarene.

Kedler je još bio u nesvesti. Holidej zatvori vrata od ćelije, a zatim i vrata od hodnika, navuče na njih rezu i okrene se. Prebaci bisage preko levog ramena, uze vinčesterku u desnicu i izađe.

Dočeka ga pomrčina.

Bešumno hodajući, dokopa se ledine izvan grada, krene jednom širokom stazom i približi se štali za iznajmljivanje sa zadnje sirane. Iza zamućenog prozora zgrade, tinjala je samo jedna petrolejka.

Holidej zaobiđe kuću za stanovanje i više se nije trudio da priguši svoje korake čim je ušao u dvorište.

Čovek koji je iza otvorenih vrata hrkao na jednoj bali sena, trže se i pogleda ga zapanjeno kad Džordžijanac stupi u osvetljeni krug. Holidejevo ime izgleda da je prostrujalo za tren oka celim mestom.

Holidej uperi cev vinčesterke u vlasnika štale za iznajmljivanje.

— Bolje bi bilo da ne komplikuješ stvari — upozori ga. — Sa Vitakerom ćeš imati posla i tako i tako. A sa mnom nećeš imati nevolje ako mi odmah osedlaš moga konja i istog trenutka zaboraviš da sam bio ovde. Je li jasno?

Čovek promuca uplašeno — D... da, mister. Naravno. Možete se na mene osloniti.

Holidej mu nije verovao ni reči. Ali on je želeo da se što pre izgubi odatle.

– Požuri onda – reče osorno.

Vlasnik štale odjuri u boks, gde je Holidejev Mig prijateljski zarzao.

Kada je ovaj izveo konja i opremio ga, Džordžijanac ga iz opreznosti veza i zapuši mu usta, a na prozoru štale ostavi mu novac koji je dugovao. Zatim povede Miga za uzde i uzjaha ga tek kada je odmakao dobar komad od poslednjih gradskih kuća.

On zadene vinčesterku za rog sedla i pojaha prema jugozapadu. Otprilike jedan čas kasnije stiže na reku, nađe posle kraćeg traženja jedan gaz, pređe, i izašavši na drugu obalu nastavi i dalje tačno prema jugozapadu. Posle još jednog časa jahanja stiže do prvih stenjaka.

Holidej promeni pravac i odjaha tri milje prema severu. Ali ni tu pred sobom nije video nikakvu orijentacionu tačku.

Okrete konja i odjaha nazad ka reci, prateći tok reke dok na horizontu nije ugledao svetla Brigam Sitija. Sa te razdaljine, naravno, nije mogao pouzdano da utvrdi da li je u gradu objavljena uzbuna.

Holidej zateže uzde i počne da ispituje tamno noćno obzorje na severozapadu.

Posle izvesnog vremena razrediše se oblaci, i oskudna svetlost meseca i zvezda preli se preko vrletnog venca planina. Ali Džordžijančeve oči su se bile navikle na pomrčinu. On bez velike muke otkri vrh Siti Mori.

On povuče uzde i potera konja, jašući u dobrom kasu preko brežuljkastog tla, držeći orijentir stalno pred očima.

VII

Pomoćnik šerifa Džeser Kedler probudio se sa osećanjem da će mu se lobanja svakog trenutka raspasti. Svest mu se jako polako vraćala, a s njom je rastao i bol dok su mu u glavi bubnjali snažni čekići.

Stvarnost u kojoj se probudio, bila je novi šok za njega.

Gušeći se, borio se za vazduh i zveckao okovima oko svojih zglavaka dok je s naporom uspeo da iščupa iz usta zgužvanu maramu. Sav u strahu, on naglo ustade, ali sa urlikom bola klone nazad. Malo sačeka, stenjući, a onda pokuša ponovo. Drugi put je bio nešto sigurniji i ostao je na nogama.

Sa široko otvorenim očima, u kojima se čitala neverica, zurio je u prazne vitrine. Njegovo zaprepašćeno lice bilo je belo kao zid ćelije.

S velikim naporom Kedler se pomače s mesta i krenu napolje u hodnik. Pri tom je jedva otvorio vrata ćelije koja je Holidej pri odlasku zalupio.

Nesigurnog hoda i zveckajući okovima približi se pomoćnik šerifa vitrinama sa bezrazložnom nadom u duši da nije baš sve moglo odatle da nestane. Pod čizmama oseti deliće gipsa od razmrskane posmrtno maske. Međutim, pred celom tom prazninom u vitrinama obuzela ga je takva otupelost da više ni na šta nije obraćao pažnju.

Jer ni u zadnjoj vitrini, kraj samih vrata od hodnika ništa nije našao. Ni jedne jedine stvarčice iz zbirke njegovog šefa.

– Oh, bože moj! – zastenja Kedler. Klonuo duhom, htjede da što pre izađe iz ove strahote. Ali izlaza nije bilo.

Osvrte se oko sebe. Jedino kad bi bio muva pa da proleti kroz rešetke na prozoru ćelije.

U tom trenutku začuše se napolju na ulici uzbuđeni glasovi. Među njima se jasno razaznavao jedan komandujući glas. Bila je to Vitakerova rika.

Džeser Kedler prevrte očima. Još uvek mu se vrtelo u glavi. Shvatio je u kakvoj je situaciji i to ga je dovodilo do očajanja. Zapeo je iz sve snage, ali vrata prema kancelariji nisu popuštala.

Čvrsti, odsečni koraci začuli su se na ulazu u kancelariju. Vrata se sa treskom otvoriše.

– Kedler! – zagrme Vitakerov strašni glas. – Gde se, do đavola, skrivaš?

– Ovde sam! – zastenja pomoćnik šerifa. – Ovde!

Vitaker ulete kao razjarena zver. On se osvrne okolo, povuče rezu i otvori vrata od hodnika. Lice mu je bilo tamnocrveno od besa.

Iza njega nahrupi u kancelariju gomila ljudi. Kauboji iz saluna. Građani koji su još trljali sanjive oči. Među njima je bio i vlasnik štale za iznajmljivanje, koji je gestikulirajući objašnjavao.

– Tišina! – rikne Vitaker. Široko raskrečenih nogu i rukama na kukovima, stajao je on pred Kedlerom.

Galama se utiša.

Džeser Kedler nije želeo ništa drugo sem da se pod njim otvori zemlja i da ga proguta. Ali ništa na ovom svetu nije moglo da ispuni tu njegovu želju.

– Dakle, on je iščezao – izusti Vitaker preteće tihim glasom. Glas mu je zvučao mirno, što je potpuno odudaralo od boje njegovog lica i nabreklih žila koje su mu iskočile. – Hoću tačno da znam kako je taj đavolji sin obavio svoj posao, Kedler. Ispričaj mi neku prihvatljivu priču. Ja uvek želim da saslušam čoveka ako on ima šta da mi kaže.

– On... on je... on je bio... – zamuca Kedler.

– Lepo, vrlo lepo! – prekide ga Vitaker podrugljivo. – Baš te je zgodno slušati, Džeser. Samo nastavi tako, moj mladiću!

Jedan od ljudi u kancelariji prasne u smeh, ali odmah ućuta, jer je Vitaker mahnulo rukom.

– Imao je oružje – protisne Kedler konačno kroz zube. Odjednom mu se rodila misao da će možda izvući tanji kraj ako odvuče Vitakerovu pažnju od praznih vitrina na ono što se dogodilo u hodniku. – Ja sam mu doneo vode i odjednom mi je poturio gvožđuriju pod nos. Nisam mogao ništa da učinim, baš ništa! On bi i tako i tako izašao. I da me je ustrelio.

– Naravno – reče Vitaker tobože saosećajno. – Sasvim je jasno da je tebi bilo draže da ostaneš živ. Posledice bi bile potpuno iste.

– Dabome, naravno – nastavi pomoćnik šerifa bodro.

Bol u svojoj glavi je brzo zaboravio – toliko da nije imao utisak da Vitakerov glas neobično spokojno zvuči.

– Jedino još nismo doznali kada bi ti bio u stanju da digneš uzbunu... Možda... nikad!?! – Vitakeru su oči počele da svetlucaju.

– Ne bi dugo trajalo, verujte! Ja nisam dugo bio u nesvesti. Najviše pola sata...

Vitaker odjednom tako grmnu da se njegov pomoćnik zgrči kao da ga je gazda ošinio bičem.

– Dva sata! Pre ravno dva sata je taj pasji sin vezao Džefrija!

Šerif pokaza prema vlasniku štale, koji je kimnuo glavom u znak potvrde.

Kedler počeo očajno da miče usnama, ali ne izusti nijedni reč.

Vitakerova šaka se ispruži i ščepa Kedlera za kragu. Oblak alkoholnog isparenja obavi nesrećnog pomoćnika dok se šerifov gromki glas ponovo zori – Otkud njemu oružje, a? Kako je došao do te proklete pucaljke? Brzo, brzo govori!

Kedler zatrese pokorno glavom.

– Ja... ja to uopšte ne znam! – uzdahne.

Vitaker ga privuče k sebi – Onda ću ti ja to reći, babo jedna! On je tebi uzeo tvoj sopstveni kolt!

Pomoćnik se ponovo prestraši, jer ga je rečiti pogled njegovog gazde prosto prikovao za zid. Sad je tek prvi put Kedler ustanovio da ne oseća težinu svog revolvera. On se uzaludno opipa po svojim bokovima.

– Ali... ja sasvim dobro znam da on nije imao moj kolt — prošapće jedva čujno.

– Idiot – hukne Vitaker, gurne ga u stranu i zakorači u hodnik.

Kedler prevrte očima. Osećao se kao da se brdo ruši na njega. Osećao je na sebi podozrive poglede ljudi koji su ga sa vrata kancelarije posmatrali. A onda je čuo Vitakerov krik, koji se prolomio iz hodnika.

Tišina.

Kedler prekri šakom usta, tražeći odnekud pomoć. Ali u ovoj situaciji nikakve pomoći nije bilo.

Krik se ponovi. Ovaj put to je bio urlik koji u sebi nije imao ničeg ljudskog.

Kauboji i građani podigoše smušene poglede.

Kedler krenu natraške, pokušavajući da se zakloni iza pisaćeg stola.

Nije uspeo to da učini.

Sa žestinom podbodenog bika izjurio je šerif iz zatvorskog hodnika.

Kedler podiže ruke da se zaštiti. Ali mu to u ovoj situaciji uopšte nije koristilo. Vitaker razbi njegov drhtavi gard pesnicom snažnom kao parni čekić i privuče ga k sebi. Zatim ga, izbezumljen od gneva, nemilosrdno udari drugom šakom, pa baci svog podređenog kao vreću preko pisaćeg stola. To je bilo dovoljno da jadni Kedler ponovo padne u nesvest.

Vitaker ga još jednom ošine zverskim pogledom i okrete se. Pre nego što je nešto mogao da kaže, začuše se napolju koraci. Treperava svetlost ba-

klji i svetiljki videla se kroz prozorsko okno.

Ljudi u kancelariji se makoše u stranu kad su se otvorila vrata.

– Otkrili smo njegov trag! – uzvikne jedan od bakljonoša koji su se okupili.

Na Vitakerovom licu se pojavi izraz trijumfa.

– Odlično – zareža. – Moramo odmah da krenemo! Osedlajte vaše konje, ljudi, i vratite se odmah nazad! Ja ću po-
neti sa sobom puške i municiju!

VIII

Oblaci su se potpuno razišli i vidljivost je postala daleko veća. Sjajan pun mesec osvetljavao je bledim svetlom „Stenovite planine”. Zvezde su svetlucale kao dijamanti na crnom somotu noćnog neba.

U Holideju u tim trenucima nije bilo ni traga romantičnog raspoloženja. Da su te zvezde one iste koje su treperile i u noći kada je šetao sa svojom davno prošlom ljubavi, to mu je sve ređe padalo na pamet. Prošlost je postajala nešto za šta u ovom surovom skitalačkom životu više kao da nije imao vremena. Čak ni da misli na život kakav je mogao da ima.

Kopita njegovog Miga bila su umotana u debele krpe. Na sreću, po tlu jaruge kojom je jahao, nije bilo oštarih kamenih krhotina. Tako se konj po golom stenju, zahvaljujući Holidejevoj opreznosti, kretao skoro bešumno. Međutim, ubrzo nakon ulaska u jarugu, Džordžijanac sjaha i povede konja za uzde, jer je u sedlu, predstavljao na

mesečini suviše vidljivu metu. Tako je gubio u vremenu, a nije znao koliko dugo je još morao ići do svoga cilja. Ali nije se moglo postići sve: i sigurnost i brzina.

Trejsi je imala pravo. Iz jaruge se račvala čitava mreža kanjona, koji su se zrakasto razilazili na sve strane. S vremena na vreme, u jednakim razmacima, Holidej bi zaustavljao konja i šunjaio bi se u senci okomitih šiljatih stena ka ulazima u kanjone, ispitujući ih. Ali još uvek nije bilo rezultata.

Odjednom se pred njim pojavio kraj jaruge.

Džordžijanac zaustavi svog konja i pope se u sedlo. Napregnutih očiju gledao je predeo pred sobom. Zahvaljujući jednoj steni, koja se nadnela nad njim, bio je u senci. Mesečina tako nije mogla da ga oda.

Njegov oštar vid otkri jednu okomitu crnu liniju na otprilike trideset stopa visokom zidu koji je ograničavao jarugu. Nekog daljeg ulaska u kanjon nije bilo.

Nije bilo sumnje da se našao u skrovištu Vitakerove bande.

Holidej skoči iz sedla, ostavivši konju slobodne uzde. Mig se, u to je bio siguran, neće maći s mesta dok se on ne vrati.

Džordžijanac se bešumno vrati dvadesetak jardi unazad, do mesta gde je stenovita strana jaruge bila obrasla šibljem. Ovde je bio siguran da neće moći biti primećen sa ulaza u banditsko gnezdo. Tražeći, osvrtao se oko sebe dok nije našao pogodno mesto na kome će moći da se uspuže uz stenu.

On prebaci vinčesterku preko leđa i poče da se penje. Išlo je neočekivano dobro. Trebalo mu je samo nekoliko minuta da se popne do gornje ivice jaruge.

Pred njim se nalazio jedan široki plato sa bezbrojnim komadima visokih stena posejanih okolo.

Nešto bolje od ovoga nije ni mogao da zaželi. Prešao je dobar komad napred, a da ga nijedan nesmotreni šum nije odao. Svaka stena, koja mu je ležala na putu, služila mu je kao zaklon iza koga bi na trenutak zastao i ispiti-vao put pred sobom.

Kada je stigao dotle da je mogao kamenom da dobaci do mesta na kome je pretpostavljao da je logor, čuo je šumove.

Ljudski glasovi. Vatra koja je pucketala. Neko je pevao jednu staru teksašku pesmu.

Holidej je puzao dalje. Nakratko zatim, baš kad je zastao iza jedne stene dvostruke visine čoveka, pred njim je pukao pogled na kanjon koji je tražio. Samo jedan uži deo duž ivice stenovitog zida nije bio osvetljen mesečinom. Kanjon je bio više od sto jardi dugačak, potpuno ravan, a gornje ivice su bile udaljene više od tridesetak jardi jedna od druge.

Dobro nađeno skrovište. Dok je rešio da ga ispita.

A jedini put u to skrovište vodio je kroz uski usek u stenu. To je potpuno odgovaralo onome što je Vitaker ispričao Trejsi. Jedan jedini čovek, snabdeven sa dovoljno municije, mogao je u ovim „iglenim ušima” da zadrži celu

armiju. Ali isto tako, lako se kanjon mogao pretvoriti u mišolovku ako bi neko uspeo da se dokopa visokog plata iznad skrovišta. Tada bi takođe bio dovoljan jedan čovek da zatvori izlaz kroz taj usek.

Holidej je sada razmišljao kako izgleda Vitakerov plan za budućnost. Ako bi on sa svojim prljavim poslovima uspeo da se dovoljno obogati, mogao bi sasvim mirno da se povuče i da polako troškari taj novac. Prethodno bi svakako sebi obezbedio slavu i poštovanje time što bi građanima Brigam Sitija saopštio da je konačno uspeo da otkrije sklonište pljačkaša vozova. I onda bi, bez po muke, mogao bandite u svom kanjonu da ustreliti do poslednjeg. Niko ne bi više imao prilike da otvori usta i raskrinka ovog „uglednog” građanina.

Ta Vitakerova računica bila je bez mana.

Holidej baci još jedan pogled u unutrašnjost kanjona. Ljudi su hrkali kraj visoke logorske vatre i izgledali su kao da se o malo čemu brinu.

Ali pogled u kanjon više mu nije bio naročito interesantan. Morao je dalje, da bi tačno otkrio gde se nalazi stražar. Trebalo je da se vrati još oko pedeset jardi da bi stigao do ulaza.

Polako i oprezno šunjao se Holidej prema mestu gde je pretpostavljao da stoji jedini budan čovek. Koristio se zaklonom iza stena čudesnih oblika da ne bi na mesečevoj svetlosti otkrio sebe strelcu koji se nalazio u blizini.

Napravio je dobrih dvadesetak koraka kada je konačno ugledao njegovu siluetu.

Čovek je čučao zgrčenih kolena, naslonjen na jednu nisku stenu, neposredno iznad ulaza koji je vodio u kanjon.

U sigurnom zaklonu Holidej izuje čizme i čarape, skide s leđa vinčesterku i legne, priljubivši se uz tle. Tada počne bos da puži polako napred.

U vojsci se stražari moraju pridržavati pravila discipline. Ovaj ovde, međutim, bio je u polusnu. Glavu je naslonio na ruke kojima je obgrlio kolena.

Holidej je imao lak posao. Stražar nije uopšte primetio kad je pridošlica stala kraj njega i kad se drška revolvera spustila na njegovu glavu. Polusan se odjednom pretvorio u jako dubok san.

Za svaki slučaj, Dok odvuče onesvešćenog iza stena, veza ga sa dva remena od sirove kože, a zatim mu skide vratnu maramu, utisne mu je u usta, a krajeve veza jedan za drugi na potiljku.

Za povratak do svog konja Dok je utrošio malo vremena.

On položi vinčesterku popreko na rog sedla i ujaha u usek. Ušavši u kanjon, potera konja dobrim kasom. Do logorske vatre nije mu bio potreban ni minut.

Primetili su ga tek kad je već bio na domot revolvera.

On zaustavi Miga.

Nekoliko ljudi skoči sa namerom da se dočepaju svog oružja. Ostali su odustali od takvog pokušaja, ocenjući bolje nastalu situaciju.

– Da se niste mrdnuli! – vikne Holidej energično. On diže vinčesterku. –

Pobiću vas tuce pre nego što bilo ko od vas uspe da ispali prvi metak!

Oni, koji su se brzopleto mašili oružja, zastadoše u pola pokreta. Ali još je njihovo držanje bilo isčekujuće i vrebajuće.

Čučajući tako na zemlji, gledali su ga, ne verujući svojim očima. Izgledalo im je nemoguće da se odjednom neopažen pojavi neki stranac u kanjonu.

– Hoću s vama da razgovaram – reče Džordžijanac. – Inače, da sam bilo šta drugo nameravao, pobio bih vas jednog po jednog odozgo, sa onog mesta gde ste postavili onog sanjivog stražara. Dakle?

Jedan od bandita ustade. Bio je obraštao bradom kao većina ostalih.

– Ja sam Solomon – reče. – Ja ovde komandujem. Reci nam svoje ime i o čemu hoćeš s nama da razgovaraš!

– Moje ime je Dok Holidej. Tema našeg razgovora se zove Vitaker.

Visoki Džordžijanac je isčekivao njihovu reakciju. Neki od bandita počeli su uzrujano da mrmljaju. Solomon podiže začuđeno obrve. On i njegovi kompanjoni sakupili su se iz najrazličitijih krajeva Sjedinjenih Država, a Holidejevo ime je bilo naširoko poznato.

– Odakle bismo mi mogli znati da si ti zaista onaj za koga se predstavljáš? – odvrati Solomon. – Možda si neki prokleti šerif?

Holidej zatrese glavom smejući se...

– Odložiću svoje oružje. Važi?

Solomon pogleda unaokolo. Većina njegovih ljudi kimne glavom u znak saglasnosti.

– U redu. Slažemo se.

Holidej zadene vinčesterku u futrolu, skide opasač sa revolverom i obesi ga o rog sedla. Zatim lagano sjaše.

* * *

Još od njegovih prvih reči odmetnici su shvatili da nije došao sa neprijateljskim namerama.

Napetost je sasvim popustila. Solomon je odnekud izvukao flašu viskija, a Holidej je nastavio da priča.

Objasnio im je sve u tančine. Prvo slučaj sa Čupavim Bilom Karsonom, koga su svi znali. Onda ono što mu je o Vitakeru ispričala Trejsi Valas. A posebno priču o suvenirima što ih je šerif ubica čuvao u svojim vitrinama. Zatim im je opisao i svoje bekstvo iz ćelije.

Samo o Konradu, Lenmanu, Zomozi i Vejliju im nije rekao ništa. Pod normalnim okolnostima, on ne bi zazirao da sve opiše onako kako se dogodilo. Ali morao je da dobije na vremenu i zato nije želeo naklapanja oko sporednih stvari. Želeo je da postigne cilj koji je pred sebe postavio.

Oko logorske vatre zavladała je mrtva tišina kada je skinuo bisage i istresao sadržaj kraj užarenih cepanica.

Snažan smrad počeo je da se širi okolo kada su Vitakerovi suvenirni počeli da gore.

– On još ni ne sluti da ja znam sve o njemu – reče Dok, vrati bocu Solomonu i sede. – Sada sigurno pravi čitavu lakrdiju sa poterom i pokušava negde jugozapadno od Brigam Sitija da ponovo naiđe na moj trag.

Odmetnici sa velikim zadovoljstvom prihvatiše ove reči. Zaorio se smeh.

Pokazalo se da svi oni gaje snažnu, mada prikrivenu, mržnju prema šerifu ubici. A ta mržnja je posle Flanaganove smrti još porasla.

– Mi smo sve čuli – reče Solomon posle dužeg vremena – ali ja još sasvim tačno ne razumem zašto si ti uopšto došao ovamo? Imaš li ti još nešto na umu, ili...?

Ponovo zavlada tišina.

– U pravu si – reče Dok. – Potreban mi je jedan od vas kao svedok. Jedan koji ovde, u saveznoj državi Juta nije tražen, niti je za njime raspisana poternica. Tome se, zbog toga, ovde ništa ne može desiti. Tada ćemo mi, zajedno sa Trejsi Valas, biti dva neutralna svedoka. U tom slučaju će Vitaker stoprocentno omastiti konopac.

Odmetnici nabraše čelo. To im se nije dopalo, iako je svima njima Vitakera bilo dosta.

– Pretpostavimo da dobiješ tog svog svedoka – reče Solomon zamišljeno. – Šta će biti sa ostalima? – on pokaza rukom u krug.

– Ja bih vam svima savetovao da se potrudite da isčeznete odavde – odvra ti Holidej. – Bolju priliku za to nećete imati. Vitaker će vas sve do poslednjeg likvidirati kad zaključi da će mu to biti od koristi. A to će se desiti čim oceni da je ceo posao, koji je radio s vama, obavio.

Džordžijanac im je jasno predočio da je njihovo skrovište u stvari klopka za pacove.

Zbunjenih lica tiho promrmljaše psovke.

– Grom i pakao, dabome! Potpuno si u pravu – zareža Solomon. – Ja sam uvek osećao da će nas taj kućkin sin jednog dana sve pobiti.

– Ja hoću Vitakera, jer je Bila Karsona ustrelio s leđa kao psa – objasni Holidej – a i vama će biti bolje kada vas taj krvolok ne bude više držao u rukama, šta još razmišljate?

Solomon ustade.

– Ja ću poći s tobom i daću izjavu. U Juti niko ne može ništa da posvedoči protiv mene, štaviše, ne postoji nikakav dokaz da sam imao bilo šta sa železnicom. A sudija sigurno neće doći na ideju da me izruči Koloradu, kad mu trebam kao svedok. Do đavola, biće mi najveće zadovoljstvo u životu da vidim Vitakera kako sedi na optuženičkoj klupi! – On se okrete. – Čuli ste svi šta je Holidej rekao! Na noge! I gledajte da vas potera negde ne presretne!

Holidej ga potapše po ramenu.

– Hvala, hombre.

Solomon ga začuđeno pogleda.

– Zbog čega? Svaki od nas je mogao biti sledeći, zar ne? Zar to nije takođe tvoj zaključak?

– Ti si bez svake sumnje u pravu – osmehne se Holidej. – Ali čovek ponekad preskoči i preko sopstvene senke... Da! Nemojte zaboraviti vašeg drugara gore. Ako ga ne oslobodimo, umreće od gladi – on pokaza prema mestu gde je ostavio uspavanog stražara.

Četvrt časa kasnije su Solomon i Džordžijanac bili već uveliko na putu za Brigam Siti.

Oni su imali jednu značajnu prednost na svojoj strani.

Vitaker nije znao Holidejevu taktiku: „u odlučujućem trenutku treba učiniti ono što protivnik od tebe najmanje očekuje”.

Zbog toga je Vitaker svog odlepršalog zatvorenika tražio svuda unaokolo.

Samo naravno ne – u Brigam Sitiju.

IX

Stigli su u grad još pre svitanja. Pod zaštitom mraka probili su se čak do zadnjeg dvorišta saluna.

Solomon je preuzeo da u senci ograde, koja je dosezala visinu čoveka, pričuva konje.

Holidej mu pokaza prozor na gornjem spratu zgrade.

– Daću ti znak ako je situacija čista – prošapće. – Onda odvedi konje u štalu i sačekaj da ti Trejsi javi novosti.

Solomon samo kimne glavom. U Brigam Sitiju je sve bilo mirno. Bilo je, dakle, isključeno da se Vitaker sa svojom poterom već vratio.

Holidej šmugnu dalje, potrča u sporednu ulicu kraj saluna i pope se uz potporni stub nadstrešnice. Bio je tačno na istom putu kojim se privukao pomoćnik Kedler kad su on i Vitaker uleteli u Trejsinu sobu.

Holidej je puzao preko krova pokrivenog terom. Izdiže se kraj prozora i pogleda unutra.

U glavnoj ulici ništa se nije micalo. Nigde još nije gorelo svetlo. Brigam Siti je spavao duboko i čvrsto.

Prozor je bio iznutra zatvoren rezom.

Holidej pokuca prstom o okno. Morao je to da ponovi više puta dok se unutra primetilo kretanje.

U sledećem trenutku trže se nazad, kada je ugledao kako se nešto belo pokrenulo u sobi. Tamni sjaj poliranog čelika oružja nazirao se kroz prozor.

Držao je svoj šešir pred oknom. Trejsi će ga morati opaziti. Holidej je bio ubeđen da je probuđena žena zadržala u pamćenju ovaj deo njegove garderobe.

Reakcija je bila jedan prigušeni uzvik sreće.

Prozor se pred njim širom otvori.

Holidej baci šešir u sobu, a onda i sam uskoči za njim.

U sledećem trenutku oseti Trejsine ruke i usne koje su tražile njegove, dok ga je snažno grlila.

Pod belom spavaćicom, naravno, nije nosila ništa.

Obuzelo ga je isto uzbuđenje njenim lepim telom i unutrašnjom vatrom koja je gorela u toj neobičnoj ženi. U njenoj blizini iščezavao je surovi svet koji ga je okruživao.

Grad je još uvek bio tih i miran. To je moglo potrajati još nekoliko minuta ili par sati – Holidej to nije znao jer je izgubio pojam o vremenu.

Džordžijanac oseti da bi mogao tako do večnosti provesti u vrelom zagrljaju crnokose vlasnice saluna.

Ali njegov pratilac nije mogao naposlju beskonačno da čeka.

– Moram da dam znak Solomonu – prošapće. – Ako bi ga otkrili, moglo bi sve da pođe naopačke.

Trejsi se odvoji od Holideja. Njene krupne oči gledale su ga začuđeno u polutami.

– Solomon? Zar je on s tobom došao?

Objasniću ti to kasnije. Treba da mu dam znak da izvrši ono što smo se dogovorili!

– A šta ste se dogovorili?

– Da, ako ja utvrdim da je ovde sve u redu, odvede konje u štalu i tamo sačeka. Može li to da učini?

– Pa, naravno! – Trejsi skine jutarnji ogrtač sa čiviluka, ogrne preko prozirne spavaćice i pritisne usne uz Džordžijančev obraz. – Daću uputstva jednom od mojih momaka. On će Solomonu otvoriti vrata u dvorištu. Moji ljudi ga znaju i njegova pojava neće izazvati nikakve sumnje.

– Dobro – Holidej klimne glavom.

– Kako mogu bez teškoća da dođem do nekog prozora na začelju kuće?

– Soba broj osamnaest – odvrati mu tiho Trejsi. – je u ovom trenutku prazna. Ključ stoji sa spoljne strane brave.

Ona izađe iz sobe. Dok je žurila ka stepeništu, Holidej se tiho šunjao u suprotnom pravcu, duž hodnika. Broj osamnaest je bila poslednja soba u redu na levoj strani. On uđe, zaključa vrata za sobom i krene ka prozoru. Otvori ga i mahne rukom amo–tamo. Tada spazi svetlost u nekoj kući i opazi takođe kako nebo bleđi i pojavljuje se zora.

Sasvim nazad, u senci ograde, vide siluete koje je tražio.

Solomon sa konjima.

U isto vreme opazi u dvorištu još jednu siluetu. Bio je to konobar koga je poslala Trejsi.

Holidej u tišini napusti sobu. Do sada je sve funkcionisalo besprekorno. Ali velike teškoće još su predstojale.

Kada se vratio u Trejsinu spavaću sobu, video je da su zavese na prozorima navučene i mala zidna lampa upaljena.

Trejsi je ležala naga na krevetu sa tri jastučića pod glavom i posmatrala ga sa žudnjom.

Džordžijanac oseti kako mu je krv u žilama jače zastrujala. On stavi rezu na vrata, koja je zatvorio za sobom, svuče se i leže kraj žene.

Žena utonu u njegov snažan zagrljaj i zaklopi oči. Samo se čulo duboko disanje i tihi, nežni šapat. Napolju se mogao rušiti svet. To za Holideja ništa ne bi u ovim trenucima značilo.

Kada su kasnije već ležali mirno jedno kraj drugog, grad je još uvek bio tu.

– Mislim da znam šta hoćeš – reče Trejsi. – ali da li ti je u tome baš Solomon potreban?

– Verovala ili ne – odvrati Dok – ali on je dobrovoljno tu. Ostali će u međuvremenu sigurno dati petama vetar i raspršiti se na sve strane, pošto sam im konačno otvorio oči.

– I šta nameravaš sa Solomonom?

– Solomon i ti morate dati vaše iskaze što je pre moguće.

Trejsi se nije više premišljala.

– Ja sam već poslala Tori. U nju se mogu najviše pouzdati. Ona će o svemu upoznati sudiju Spensera. Najbolje

je da on dođe ovamo u salun zajedno sa jednim zapisničarem. Ali ako se Nejt u međuvremenu vrati...?

– Koliko je dugo potera na putu?

– Koliko sam čula, oni su krenuli oko dva i po časa nakon tvog bekstva iz zatvora. Očigledno su se brzo organizovali. Naročito posle navale besa koja je obuzela Nejta kada je ustanovio da su njegovi suveniri iščezli.

Holidej se osmehne.

– Ako su noć koristili za počinak, možda se još u toku današnjeg dana neće vratiti. Sumnjam, pre svega, da su bez pauze jahali. Ali, moraćemo svakog trenutka s njima računati, kad im je ludak na čelu. Ipak zbog toga ne smemo odustati od našeg plana.

– Kako to misliš? Šta pretpostavljaš da će se dogoditi kada Nejt upadne u naš razgovor sa sudijom?

– Ja ne moram tom razgovoru obavezno da prisustvujem. Zar ne?

– Ne. Naravno da ne moraš...

–Vidiš! Ja, kako sam zamislio, treba da uhvatim Vitakera, tako da kad sudija donese svoju odluku, serviram tog pasjeg sina pravdi na srebrnoj tacni.

Trejsi ga pogleda zaprepašteno.

– Jesi li ti sišao s uma? Nejt ima najmanje trideset ljudi sa sobom!

– Ovde, u gradu, on ih više ne treba.

– Ja baš nisam sigurna...

Holidej je nežno pomilova dlanom po obrazu.

– To je moja stvar, draga. Ti o tome ne treba ni najmanje da se brineš.

Iako je očigledno sumnje nisu napustile, Trejsi se predala Dokovom milovanju.

– Hteo sam nešto drugo da te pitam – produži Holidej. – O čemu si u međuvremenu razmišljala? Hoćeš li i dalje držati svoj salon, kada Vitakeru više ništa ne budeš dugovala?

– Misliš, kada on više ništa od mene neće moći da naplaćuje?

– Nazovi to kako hoćeš. Mislim, hoćeš li ostati u gradu? U svakom slučaju, ti ovde imaš sigurnu egzistenciju, zar ne?

– Ja još ne znam tačno... – odgovori Trejsi sa oklevanjem. – Za mene je, pravo da ti kažem, još uvek nezamislivo da Nejt Vitaker jednog dana više neće komandovati u ovom gradu. Moraću da pričekam, da vidim kako će ići... I ako bih... ako bih ostala ovde... da li bi ti takođe ostao i bio moj ortak u poslu?

Dok Holidej se samo osmehne.

On je želeo da mu svi putevi ostanu otvoreni. Ništa drugo nije očekivao, niti želeo.

X

Lokomotiva je vukla jedan „Pulmanov” i jedan zatvoreni stočni vagon. Trudeći se da održi maksimalnu brzinu, jurio je vanredni voz železničke kompanije Union Pacifik preko visokih prevoja na jugozapadnim padinama „Stenovitih planina”. Iznad šina je lebdeo dugačak beli trag pare koji je ostajao iza vagona jasno vidljiv u svetlu ranog jutra.

Čelo šerifa Leslija Risa je bilo nabrano. Nestrpljivim pogledom prelazio je preko predela koji su se napolju vide-

li. Ali ni sam zapravo nije bio svestan toga da mu se ništa od onog što vidi ne urezuje u pamćenje. Slika koja mu je u stvari neprekidno bila pred očima poticala je iz njegovih misli.

Bila je to slika o kojoj je tokom dugih godina sanjao. Sada je ona samo dobila čvrst, realan oblik. Video je Doka Holideja vezanog u lance, kako sedi na klupi u ovom „Pulmanovom” vagonu. Video je jedno veličanstveno priznanje koje je primio od najbogatijeg čoveka u Delanu, Danegana Šefilda. Dakako i srazmerno bogatu nagradu. Na kraju, video je sebe, kako se povukao u penziju i uživa kao bogat čovek...

Ovaj put to će se zaista dogoditi. Ris u to uopšte više nije sumnjao. Prokleta često je on u proteklim godinama primao obaveštenja da je njegov smrtni neprijatelj najzad uhvaćen i da je lov konačno gotov. I najčešće su te vesti bile obična izmišljotina, a Holidej je nestajao kao da ga je oduvao vetar.

Ali u ovom slučaju stvari su stajale drukčije. Odmah nakon primanja važne vesti, Ris se dobro raspitao o svemu. Šerif Vitaker je važio za jednog od najuspešnijih i najnepomirljivijih lovaca na bandite u Juti. Risu je veoma mnogo govorilo i to da se dočepao i takvog čuvenog odmetnika kakav je bio Bil Karson.

Ne, čovek Vitakerovog kova neće slati po svetu takva obaveštenja, koja će se posle pokazati kao lažni alarm. Takav čovek čuva svoju reputaciju.

Dok Holidej je konačno napravio grešku. Najveću grešku u svom životu.

Takve misli naterale su osvetoljubivom šerifu osmeh na lice.

Njegov pogled skrene na ljude u zadnjem delu vagona koji su sedeli i igrali poker. Bila su to petorica čvrstih, dobrih revolveraša. Od one vrste tipova koji su bespogovorno izvršavali naređenja Danegana Šefilda, vlasnika većeg dela nepokretnosti u Delanu. Oni su Risu bili potrebni samo za slučaj da se nešto nepredviđeno dogodi. Ali on nije uopšte računao s tim.

Najzad, on je sve još jednom proverio u telegrafskoj stanci u Solt Lejk Sitiju. Iz Brigam Sitija nisu dotle stigle nikakve nove informacije. Situacija se, znači, uopšte nije promenila. Holidej se konačno koprcao u zamci.

Konačno će mu platiti to što ga je pre deset godina izvrgao ruglu kada je pbegao iz njegovog zatvora, vezavši ga sopstvenim lisicama i uguravši mu sopstvene čarape u usta. Holideja je uhapsio posle partije pokera kada je igrao sa Daneganom Šefildom, njegovim sinom Semom i sudijom Lurdsom. Naime, Holidej im je odneo poveliku svotu novca za kratko vreme i Sem ga je optužio za varanje i uperio pištolj na njega. Prvo je Holidej uspeo jednim pucnjem da ga razoruža, a zatim ga je još jednim hicem pogodio u srce i ubio. Užasnut otac, Danegan Šefild pucao je u Holideja i nažalost, samo ga okrznuo po glavi. Dok Holidej je pucao i na njega pogodivši i raznevši mu rame, pa je Šefild ostao da leži na podu onesvešćen. Sudija Lurds je dao iskaz i po skraćenom postupku osudio Doka Holideja na smrt vešanjem. On je čuo

pucnje i pojavio se par minuta posle incidenta. Holidej je poricao sve i tvrdio je da je pucao u samoodbrani. Uhapsio ga je odmah i zatvorio u mesni zatvor gde je trebalo da dočeka jutro kada bi presuda bila izvršena... Međutim, taj đavolje lukavi Holidej uspeo je da ga prevari, razoruža i zaključa iza rešetaka, zbog čega je pao u nemilost i trpeo razne uvrede od Danegana Šefilda kojemu je desna ruka ostala oduzeta i stalno ga je krivio zbog toga... i zbog smrti sina, tvrdeći da je on mogao sve da spreči da je bio prisutan.

Iznenada vanredni voz smanji brzinu.

Lesli Ris nehotice namršti čelo, a onda izvadi cigarilos iz usta.

Iza njega, revolveraši su nastavili da igraju poker ne uzbuđujući se ni malo. Nikog od njih uopšte nije interesovalo kad će stići na odredište.

Kočnice voza počele su da škripe.

Ris ljutito skoči sa svog sedišta i uputi se kratkim, brzim koracima ka malom, zatvorenom odeljku, koji je imao vozovođa u „Pulmanovom” vagonu. Usput je morao dobro da se drži da ne izgubio ravnotežu i udario o neki mesingani držač.

Vozovođa je bio jedan mali debeljuškast čovek. Iznenaden isto toliko koliko i Ris, otvorio je širom vrata svog odeljka.

— Šta to treba da znači? — prosikta Ris. — Zašto smo se zaustavili?

„Pulmanov” vagon se zatrese, zatim pođe malo unazad, zaljulja se i trenutak kasnije ceo voz je stajao.

Vozovođa pritisne poklopac svog džepnog časovnika i ovaj se otvori. Njegove kazaljke su svetlucale.

– To je sve zbog brze vožnje – reče.

– onda mora naglo da se koči.

– Nisam pitao zašto je naglo zakočio, nego zašto je uopšte stao! – odseče nervozno Ris.

– A, to! – lice vozovođe postade smirenije. – Imamo ukrštanje sa jednim vozom iz suprotnog pravca, ser. Po planu treba da stignemo za dvadeset minuta u Bautiful. Sada se nalazimo na jednom sporednom koloseku i čekamo da voz iz suprotnog pravca prođe. Tada ćemo našu vožnju nastaviti bez daljeg zaustavljanja.

– Zašto o tome nisam ranije obavestjen? – frktao je razgoropađeno Lesli Ris. – Za mene je svaki minut dragocen, čoveče!

– Ser – odgovori vozovođa ojađeno. – samo je po sebi razumljivo da se moramo zaustaviti da bismo propustili redovne vozove. Ja to drukčije ne mogu ni zamisliti! Drugih mogućnosti nema.

Lesli Ris ga besno pogleda.

– I? Kada ćemo biti u Brigam Siti-ju? Možete li mi sada reći bar približno tačno vreme?

– Samo se po sebi razume, ser – Vozovođa ponovo pogleda svoj džepni časovnik onda na jednu tabelu sa kolonama brojeva, koja je ležala na pultu pred njim. – Kada ponovo krenemo, trebaće nam još tačno dva časa i šest minuta.

Bez ijedne reči više, Ris se okrete, zatvori vrata odeljka i vrati se na svoje mesto.

– Možete da sedite i da proteglite noge – odseče revolverašima. – Imate vremena dok ne naiđe voz iz suprotnog pravca!

On se zavalj u sedište i zamisli se, zureći preda se. Od čekanja su mu vibrirali živci. Ali bio je svestan da sada mora da se obuzda.

XI

Prvi jutarnji zraci probijali su se kroz veliko jezero magle na istočnom obzoru. Iznad gradskih kuća lebdele je neko treperavo mlečno svetlo.

Holidej započe svoj put preko ledina koje su oivičavale Brigam Siti. Korov, narastao u visinu čoveka, krio ga je od neželjenih pogleda sa začelja kuća mimo kojih je prolazio.

On stiže do kraja pokrajne ulice koja se tik pred šerifovom kancelarijom ulivala u glavnu. Meko zemljano tle prigušivalo je njegove korake. Kapci na prozorima okolnih kuća bili su još zatvoreni. Nije dakle bilo nikakve opasnosti.

U prolazu vide Dok rešetkasti prozor ćelije, koji je gledao u zadnje dvorište kancelarijske zgrade. U jednom trenutku pade mu na pamet da uđe u zgradu kroz zadnja vrata i malo osmotri. Ali odmah odbaci tu ideju i zadovolji se pogledom spolja.

On uspori korak kada stiže do prednjeg ugla zgrade. Za svaku sigurnost dobro je osmotrio stazu za pešake celom dužinom.

Izvan kuće još nije bilo ni žive duše.

Sudija i njegov pisar sigurno su se već nalazili u „Solt Lejk” salunu, gde su u jednoj skrivenoj sobi pozadi obavljali svoj posao, zapisujući izjave Trejsi Valas i Solomona.

Holidej stupi pod nadstrešnicu šerifove kancelarije i uputi se pravo ka ulazu.

Vrata su bila otključana.

On izvuče revolver i prekorači prag.

Džeser Kedler sanjivo diže glavu sa ploče pisaćeg stola. Naprežući oči, pokušavao je da jasno vidi šta se to događa pred njim u ove rane sate. Na zglobovima ruku još uvek je nosio gvozdene okove. Očigledno još nije uspeo da nađe ključ.

Holidej pritvori vrata, gurnuvši ih vrhom čizme.

– Dobro jutro – prozbori prijateljski i nagne se nad pisaći sto. – Jesi li se sam oslobodio, amigo?

Kedler se od zaprepašćenja pretvori u kameni kip. Prvo je prepoznao zvuk Džordžijančevog glasa. Razrogačenih očiju buljio je u Holideja kao da pred sobom vidi sablast. On nesvesno opusti donju vilicu i ostade zijajući.

– Ja sam. Stvarno – nastavi Holidej da ga uverava i napravi jedan saosećajni izraz videvši kako je natečeno i izranjavljeno Kedlerovo lice. – Mora da je tvoj gazda bio strašno besan, a?

Pomoćnik šerifa zaškripa zubima. Bila je to jedina reakcija za koju je još bio sposoban. On jednostavno više nije razumeo svet i sada, kada mu je mozak počeo ponovo normalno da funkcioniš, nije uopšte mogao da shvati odakle je Holidej smogao toliko drsko-

sti da se vrati baš u Brigam Siti, pravo u medvedu jazbinu.

– Ustani – naredi Džordžijanac gotovo nežno. – Tebi je sada potreban mir, pa ćeš lepo ići da spavaš – on podiže revolversku cev i pokaza Kedleru u pravcu vrata od zatvorskog hodnika.

Kedler posluša bez prigovora. Znao je da nema nikakvog izbora. Dok je išao ka ćeliji u taktu zveketa lanaca na svojim rukama, zurio je u šestomet u Holidejevoj ruci. Bio je to njegov revolver. Njegov sopstveni. Sasvim sluđen, počeo je da veruje da je zaista bilo kako je Vitaker rekao: da mu je Holidej uzeo revolver dok je on spuštao vedro sa vodom pred vrata ćelije. Njegov mozak očito i inače nije bio sposoban za prevelike napore, niti mu je pamćenje bilo jača strana, a sad su se u njemu pobrkali nejasno sećanje na ono što se dogodilo i verovanje da je šerif morao biti uvek u pravu.

Holidej ga otprati u ćeliju iz koje tek što je izašao. On zaveza pomoćnika šerifa tako pažljivo da bi se ovaj, i da nije bio u takvom jadnom psihičkom i fizičkom stanju, teško mogao sam osloboditi. Remenom od sirove kože priveza mu noge čvrsto za podupirač od klupe.

– To je, na žalost, sve – reče Džordžijanac podsmešljivo, ali s tonom oštine u glasu koji je jasno davao do znanja da se ne šali. – Tražim apsolutnu tišinu. Je li jasno?

On izvuče svežanj ključeva iz vedrice za vodu, u kojoj je ovaj još uvek stajao, i zaključa rešetkasta vrata ćelije. Ključeve ponese sa sobom nazad u kance-

lariju i stavi ih na pisaći sto. Stavi rezu na vrata koja su vodila iz kancelarije u zatvorski hodnik i stade kraj jednog od dva prozora na pročelju zgrade.

Na ulici su prvi trgovci počeli otvarati svoje radnje. Sem toga nije se još ništa zapažalo.

Holidej se vrati ka pisaćem stolu i zamisli se na trenutak.

Kraj prolaza za zatvorski hodnik nalazila su se još jedna vrata, koja su vodila ka zadnjem delu zgrade. Holidej ispitivački pritisne kvaku.

Vrata su bila zaključana.

Ne oklevajući ni malo, on uze zalet od dva-tri metra i navali na njih ramenom.

Pod njegovim naletom, popusti brava, a iverje poče da pršti okolo.

Izgubivši na tren ravnotežu, Holidej uleti u polumračan hodnik, ali se zadržao na nogama.

Jedne stepenice su vodile na gornji sprat kuće. Pod njima su bile kuhinja i ostava. Vitaker je bio samac. Brdo prljavog posuđa i pakleni nered u kuhinji rečito su govorili o tome.

Holidej se pope stepenicama. Gore naiđe na spavaću sobu sa razmeštenim krevetom, dnevnu sobu i sobu za goste. Dnevna soba je zaudarala na ustajali, hladni duvanski dim. Na stolu su stajale dve prazne boce piva i jedna čaša u kojoj se preostala pena sasušila i skorila. U žućkastom talogu na dnu čaše davila se jedna zunzara koja sa svojim, od piva pokvašenim krilima, više nije mogla da poleti.

Holidej se osvrte oko sebe.

Na zidu iza sofe visila je jedna kičerska mazarija koja je predstavljala sunčanu plažu sa palmama, sa ribarskim čamcima i preplanulim ljudima.

Po Dokovoj proceni, Vitaker nikako nije mogao biti čovek koji gaji ljubav prema slikarstvu.

On skide mazariju sa kuke. Osmeh mu se razli preko lica kada je ustanovio da se nije prevario.

Iza peščane plaže sa palmama nalazila su se okrugla čelična vrata jedne zidne kase. Kasa je imala dve brave i zaključavala se na starinski način, bez prstena sa brojevima i šifrom.

Holidej obesi sliku nazad na svoje mesto, pa priđe prozoru dnevne sobe. Odatle je takođe imao širok pogled ka jugu. Okolne zgrade bile su sa ravnim krovom i ništa nije zaklanjalo vidik na brežuljkasto zemljište koje se pružalo do planina.

Za Holideja nije bilo više nikakve sumnje da je Vitaker plen od svojih nedozvoljenih poslova čuvao u sopstvenom sefu. Gradska banka bila bi nesigurno sklonište za ovu gomilu novca, čak i kad bi šerif bio stoprocentno siguran u diskreciju bankara. Svaki saučesnik, u kome bi se rodilo ma i najmanje kolebanje, bio bi za Vitakera opasan. Poverenje, koje je on u Brigam Sitiju godinama gradio, moglo bi se začas srušiti kao kula od karata.

Moguće je, međutim, da je Vitaker novac od ucena koje je naplaćivao, takođe držao ovde, umesto u banci. Svejedno. Ti dolari Holideja nisu interesovali.

Odjednom se u njemu rodila sumnja.

Možda je Bil Karson čuo za Vitakrove transakcije i mućke? Možda je Čupavi Bil upravo zbog toga došao u Brigam Siti? I nije, takođe, nezamislivo da je on ne jednom ispričao Trejsi šta zapravo namerava da učini – da prepreči put Vitakeru i da mu uzme njegove sakrivene dolare.

Holidej zamišljeno zapali cigaretu. Nikada, zapravo, neće saznati šta je Bil Karson imao pred očima jašući u ovu planinsku zabit. A zbog toga je i on došao u ovaj osinjak. I da li je Bil Karson još uvek bio vredan toga truda? Možda ljudi za koje je Džordžijanac mislio da su žrtve tragičnih okolnosti i žrtve zla, i sami postepeno u dodiru sa tim istim zlom postanu drukčiji, slični onima koji su na njih navalili nevolju? Da li i on nije možda podlegao tome? Možda ne u onom najgorem smislu. Njega spašava, možda, to što je od mladosti naučio da razmišlja o životu i što svet koji zna nije svet između ove divlje planine ili nekoliko ubogih varošica, kao što je to najčešće ljudima koji, slični njemu, lutaju sa revolverom o bedru i s puškom o sedlu. Njegov svet bio je je široki svet od okeana do okeana i još dalje... do kraja... njegovog kraja.

* * *

Na južnom horizontu digao se oblak prašine iznad blago zaobljene talasaste linije brežuljaka. Prvi, sunčani zraci upleli se u taj sivkasti oblak praveći svetlucave šare koje su sakrivale od pogleda dolazeće jahače.

Nekoliko minuta kasnije, oni su se već jasno raspoznavali. Približavali su se gradu u umornom kasu.

Holidej oceni da ima više od dvadesetak ljudi. Nije čekao da se dovoljno približe da ih baš tačno prebroji. To ionako nije igralo naročitu ulogu. Vitaker sigurno neće celu poteru uvesti u svoju kancelariju.

I konji i jahači bili su iscrpljeni. Vitaker ih je očigledno naterao da bez preda ha jure kroz noć okolo naokolo.

Holidej se vrati nazad u prizemlje kuće. Sišavši u kancelariju, on prvo proverio svoje oružje. Zatim sede na stolicu, ispruži noge preko ivice stola i odloži svoj kolt na dohvat ruke. Vinčesterku, čiji je magacin prethodno popunio, prisloni o ivicu masivnog stola, takođe kraj sebe.

Kada se potpuno pripremio za čekanje, u njemu zavlada ledeno spokojstvo.

Njegov pogled bio je upravljen na vrata kancelarije.

Prošlo je dobrih pola časa dok je začuo topot kopita na početku glavne ulice.

Tvrđi osmejak pojavi se u uglu usana markantnog Dokovog lica.

* * *

Prolazak potere između fasada zgrada u glavnoj ulici izazvao je naglu živost. Iza prozora kuća micala su se ljudi. Radoznali pogledi pratili su jahače. Ali još niko nije dao glasa od sebe. Nijedan glas nije označio da je akcija uspela ili propala.

Samo se po Vitakerovom mračnom izrazu lica moglo zaključiti da on i njegovi saradnici nisu otkrili ništa i da je išezli zatvorenik nestao bez traga i glasa.

Desilo se nešto što on još nije doživeo – u svakom slučaju, ne službujući ovde kao šerif.

Vitaker je pretpostavljao koliko će zajedljivih primedbi u nekoliko sledećih minuta morati u prolazu da čuje i da otrpi. Svako ko je uvek postizao uspeh i na to navikao svoju okolinu, doživeće utoliko više poniženja i pogrda kada se prvi put bezuspešno vrati kući. Vitaker je znao i to da ni ljudi koji se u sedlima iza njega umorno klate, ne misle ni o čemu drugom.

Od oreola slave, koji je tako dugo i smišljeno gradio oko svoje glave, ostaće samo dronjci.

Holidej, taj prokleti pasji sin je to uradio!

Ne jednom mislio je Nejdžel Vitaker na telegrafsku poruku koju je poslao u Delano. Ali nevolje, kad krenu, izazivaju jedna drugu!

Vitakera obuze neki podmukli osećaj mučnine kada je sa poterom stigao u dvorište štale za iznajmljivanje.

– Ostavite konje unutra i slušajte me dobro, ljudi! – vikne i oseti kako mu sopstveni glas ima neki šuplji, neuverljivi zvuk. – Ja nameravam odmah posle ručka sa svežim konjima ponovo da krenem u traganje! Ko se od vas dobrovoljno prijavljuje da krene sa mnom?

Jedva nekoliko ruku se diže u znak pristajanja.

Vitaker klimne glavom i uzdrža se da ne pokaže svoju gorčinu.

– U redu, ljudi. Naći ćemo se u jedan sat po podne.

On siđe iz sedla i preda konja vlasniku štale. Ostavi vinčesterku u futroli na rogu sedla, ne želeći da je vuče sa sobom, kad će ionako kroz par sati ponovo pojahati.

Odlučio je da lovi Džordžijanca do na kraj sveta ako treba i ako bude morao. To je jedna mrlja na njegovoj karijeri, koju je morao da skine, koštalo to šta koštalo.

Dok se umornim koracima vukao ka svojoj kancelariji, u njemu ponovo planu tek stišani gnev na pomoćnika šerifa Džesera Kedlera. Ta bedna šeprtlja mu je sve to i zamesila. Rešio je da raskrsti s njim i da mu oduzme zvezdu. Ima više nego dovoljno momaka koji su u stanju da tu šugavu dužnost pomoćnika šerifa obavljaju kako valja.

Prvo što mu je palo na um, dok je otvarao vrata kancelarije, bilo je da je opazio u polumraku nešto neshvatljivo: čoveka sa nogama dignutim na ploču stola. U njemu sve uskipti. Šta taj Kedler uobražava? Posle svega on izigrava gazdu. Zar misli da će on, veliki Vitaker, podviti rep i poreći ono što je odlučio? Ta uštva... noge na stolu... Grom i pakao! Zar su svi izgubili strah pred njim? On kriknu iz sveg glasa – Da si se odmah izgubio Ked...

Reč mu zastade u grlu.

Vitaker se trže nazad, kao da je naleteo na nevidljivi zid. Bio je dva koraka unutar prostorije kada je opazio da nije Kedler taj koji sedi iza pisaćeg stola.

Razrogačenih očiju buljio je šerif – ubica u revolversku cev koja mu je bila uperena tačno u vrh nosa.

XII

Holidej skide noge sa ploče stola, ne pomerajući kolt sa nišanske linije.

Zatim se lagano diže sa stolice i uspravi.

Vitakerova adamova jabučica je poskakivala kao na koncu.

– Ne! – promuca jedva čujno. – Ne, to ne može biti! To... to... – On zavrte glavom, kao da želi da otera tu prikazu, koja mu se od nespavanja pričinjava.

Ali elegantni Džordžijanac, sa snežno belom košuljom i kravatom boje crvenog vina, bio je stvarnost. Surova stvarnost za zločinačkog šerifa.

– Ti ćeš sada otkopčati svoj pojas – oglasi se Holidej metalnim odlučnim glasom. – i to sasvim polako da mogu dobro da vidim šta tvoji prsti rade!

Vitaker je buljio nekud kroz njega.

– Jesi li me razumeo, Vitaker?

Ovaj kimne glavom jedva vidljivo, kao u transu. Onda pokrene polako svoje ruke napred, tražeći kopču opasača. Opasač kliznu i tupo udari o pod.

– Dva koraka u stranu! – naredi Holidej.

Nejdžel Vitaker posluša i ovaj put. Šok ga je učinio nesposobnim da bilo šta suvišno pomisli.

Tek tada je Holidej svoj šestometni revolver neočekivano, odlučnim pokretom ruke položio na ploču pisaćeg

stola, vrati se šerifov mozak nazad u stvarnost.

To je bila šansa koju je on iščekivao.

Holidej se naže preko stola.

Podmukli osmejak prelete preko Vitakerovog lica.

– Ti mora da si sasvim sišao sa uma – zareža on. – Prvo si uzeo sebi slobodu, šta slobodu, drskost, da se posadiš tu u moju kancelariju, a onda još i to da me dočekaš bez pucnjave. Znaš li šta sada sleduje?

Holidej kimne glavom.

– Samo ti još to ne znaš, Vitakeru – odvrati mirno.

Lice šerifa ubice izobličilo se u groznu grimasu. On ispruži pravo prema Holideju svoju stisnutu pesnicu.

– Sa ovim rukama – urlikne. – razmrskaću ti glavu! I tada ćeš ti biti prvi primerak u mojoj novoj zbirci!

Holidej se tiho osmehne.

Vitakerov bes dostigao je tačku ključanja. Sa jednom gadnom psovkom jurnu on napred.

Džordžijanac se skoro neprimetno i munjevito izmakne.

Vitakerova pesnica odlete u prazno.

Naglim pokretom sa strane, udari ga Džordžijanac pod desnu nadlakticu u rebra. To izbaci Vitakera iz ravnoteže. Vitaker se saplete preko stolice iza pisaćeg stola. Uz prasak se slomi ovaj solidan komad nameštaja pod težinom njegovog tela i raspade se na komade.

Holidej se pažljivo povuče sa druge strane pisaćeg stoga i šutnu Vitakerov opasač sa revolverom u suprotni ugao sobe.

Hukćući, izvlačio se razrajeni šerif iz drvenih parčića koji su do maločas predstavljali njegovu stolicu.

– Sad ćeš tek da vidiš kako ću ti dušu isterati iz tela – objasni Džordžijanac ledenim glasom. – Bil Karson je bio moj prijatelj i zbog njega ćeš me još moliti da ti pošaljem spasonosnu kuglu u čelo.

Vitaker zastade za trenutak.

– Znači, u tome je stvar! – prosikće konačno. – Ne brini zato! Ti ćeš svog prijatelja Čupavog Bila vrlo brzo ponovo sresti. Naravno, u paklu!

Još dok je izgovarao poslednje reči, polete on u drugi napad. Njegova snaga još nije bila načeta, a u gnevu potpuno je zaboravio na umor od probdevene noći u sedlu.

Holidej je znao da šerif pokušava da ga savlada svojom telesnom snagom i da ide na jedan tačan udarac posle koga bi sve odmah bilo gotovo. Zbog toga je u ovaj napad uneo svu pokretljivost kojom je raspolagao i oslonio se na unapred proračunate udarce svojih pesnica.

I zaista, ovaj put nije tako srljao. Krenuo je opreznije, želeći da „pročita” Džordžijanca i predvidi njegove pokrete.

Ali to mu nije uspelo.

Džordžijanac je fintirao munjevitim trzajem tela u stranu.

Vitaker je, međutim, pomislio da će ovaj put sigurno pogoditi. Umesto toga, njegova pesnica, proletevši u prazno, povukla je za sobom i celog šerifa. Dok je tako neočekivano prolazio pred svog protivnika, pogodi ga

munja iz Holidejeve pesnice direktno u vrh brade. Udarac je bio tako jak da mu umalo lobanja nije iskočila iz ležišta. On posrnu dva koraka napred. Onda povрати ipak nekako ravnotežu i počeo da se oporavlja iz trenutka u trenutak. Samo jedva primetna koprena pred njegovim očima pokazivala je da je uzdrman.

Holidej zapazi to, ali ne preduze ništa. On se odlučio da deluje iz kontre.

Zadihan, šerif polete ponovo, loveći Džordžijanca između pisaćeg stola i zida kancelarije. Njegova desnica očeša Džordžijančevo levo rame. Sevajući bol protrese vitkog čoveka. On se okreće ukoso od šerifa i nasloni se na zid.

Sa uzvikom trijumfa, Vitaker krenu sa uzdignutim rukama da dokrajči protivnika.

Kratak trzaj Džordžijančeve desnice i bomba je eksplodirala o šerifov plexus.

Vitakerovo lice pozelene kao trava. Počeo da grčevito otvara usta, boreći se za vazduh kao riba na suvom.

Holidejeve pesnice nastavljale su brzinom misli svoj posao. Topovski udarac pogodi ovog podivljalog bika u ljudskom obličju tačno u lice.

Vitaker počeo da kleca. Svaki udarac koji ga je pogađao sve ga je više uzdrmao. Počeo je polako da splašnjava kao probušeni balon. Prsnule su mu arkade, krv mu je šiknula iznad očiju i počela da se sliva niz jagodice. Više nije imao jasnu sliku pred sobom. Njegove pesnice letele su u prazno, a ruke

su mu iz trenutka u trenutak postajale sve nesigurnije.

Sa jednim poslednjim neočekivanim udarcem, Holidej ga dokrajči.

Vitaker se okrete još jednom oko sopstvene osovine, prav kao sveća, da bi se u sledećem trenutku složio na pod, ispružen koliko je dug i u dubokom snu.

Holidej zavuče onesvešćenom šerifu ruku u džep i nađe svežanj ključeva koje je tražio. On uze revolver sa stola i pope se ponovo na gornji sprat.

Brzo je ponovo skinuo sliku i otvorio kasu. Pred njim su se ukazali bezbrojni smotuljci dolarskih banknota.

U prvi mah hteo je da ostavi otvorenu punu kasu. Ali kome? Opet nekom sličnom Vitakeru?

Onda se seti nekih stvorenja koje je naklonost sudbine zaobišla i reši da im zameni tu „zaboravnu damu”. Osmehujući se, otvori ormar, nađe jednu kožnu putnu tašnu i napuni je novcem. Odo-ka je izračunao da ima otprilike trideset hiljada dolara. Znao je nekoliko adresa kojima će ove novčanice pasti kao s neba. I kao nadoknada za ono što su im učinile železničke i poštanske kompanije.

Dok je zatvarao tašnu, začu Holidej jedan neobičan šum, koji se veoma brzo približavao gradu.

Bilo je to ritmičko huktanje i pućkanje dobro naložene lokomotive.

Džordžijanac ode u spavaću sobu i naže se kroz prozor.

Voz se približavao velikom brzinom s juga. Činjenica da su iza lokomotive i tendera bila zakačena samo dva vago-

na, bila je dovoljno rečita. Znao je da je to vanredni voz.

Za Holideja to nije bila nikakvo iznenađenje. On je još unapred računao s tim da će na kraju svega ovoga imati okapanja sa svojim smrtnim neprijateljima iz Delana.

Ostao je da stoji kraj prozora i čeka dok se voz nije dokotrljao pred staničnu zgradu.

Čovek obučen u tamno odelo siđe iz „Pulmanovog” vagona. Otvoriše se i široka vrata na stočnom vagonu. Osedlani konji pojaviše se jedan za drugim i počеше da silaze niz koso postavljenu dasku da ne bi pri iskakanju ozledili noge.

Holidej nije morao dvaput da gleda. Po načinu kako se pridošlica popela u sedlo prepoznao je Leslija Risa.

Za njim je pojahao i njegov eskort. Pet jahača pratilo ga je kroz glavnu ulicu.

Neobična tišina zavladała je u gradu. Jutarnje živosti, uobičajene u to vreme, odjednom je nestalo.

Džordžijanac nije oklevao da se skloni. Uzeo je putnu tašnu i krenuo dole. Šerifova kancelarija bila je najbolje mesto na kome bi mogao da dočeka svog zakletog protivnika. Odluka se više nije mogla odgoditi.

XIII

Na priličnoj razdaljini od šerifove kancelarije pridošlice su se očigledno zaustavile, jer je topot kopita umukao. Posle kraće pauze opet se začulo kre-

tanje, ali samo na kratko, pa se opet sve utišalo.

Džordžijanac je shvatio: pridošli revolveraši su se još napolju podelili. Ris je bez sumnje računao s tim da će on i kao zarobljenik moći da mu stvara teškoće. Jer u takvim operacijama dosad je već imao veoma loša iskustva sa Holidejom.

Dok je nepomično sedeo iza pisaćeg stola.

Vitaker je još uvek bio bez svesti. Ležao je na drugom kraju sobe na podu.

Nejasno mrmljanje začulo se sa ulice.

Onda su sledili energični koraci koji su se približavali nadsvodenom ulazu u kancelariju.

On nije u sebi gajio nikakve iluzije. Lesli Ris bi bio u stanju da se brzo snađe pri svakom neprijatnom iznenađenju.

Odjednom se otvoriše vrata kancelarije.

Vitka prilika šerifa iz Delana pojavi se na ulazu, a njena izdužena senka pade u prostoriju.

On baci pogled unutra, a onda se njegovo zategnuto lice u trenutku sledi.

Oprezno i lagano Holidej se uspravi iza pisaćeg stola. Nijedan od prozora na pročelju nije bio toliko blizu da bi mogao da predstavlja metu za Risove revolveraše.

– Pridite bliže, Lesli – reče Džordžijanac prijateljski. – Ili želite odmah da pozovete pojačanje?

Obostrano iščekivanje trajalo je jedan, kao večnost, dugi trenutak. Ris veoma brzo savlada jezu koja ga je u

prvi mah obuzela. On zatvori vrata i ispusti bisage, koje je nosio u desnoj ruci, tik kraj sebe na tle. Smrznuti osmeh pojavi se na njegovom duguljastom licu.

– Ovaj put ste se preračunali, Holidej – objasni on, a da mu se ni trag nekog osećanja nije pojavio u očima. – Moji ljudi su dobili naređenje da celu kancelariju raznesu na komade, ako se najdalje za deset minuta ne pojavim ponovo napolju.

Njegove oči se još više suziše, kada je ugledao onesvešćenog Vitakera kako leži na podu.

– U redu. Onda imamo još dovoljno vremena za ćaskanje – odvrati Holidej spokojno. – Kako zapravo mislite da me izvućete odavde, Lesli?

Šerif se nasmeja.

– Izgleda da me još niste sasvim dobro shvatili, Holidej.

– Moji ljudi imaju jasna uputstva, ako se u određeno vreme ne pojavim pred njima. To će, naravno, biti još samo u interesu Danegana Šefilda, ali ne i u mom ličnom interesu.

– Prokleta plemenito je to od vas, Lesli! Ja nisam mogao ni pomisliti da ćete vi položiti svoj život za tako veliki cilj! Pošteno govoreći, vaši blefovi bili su nekad i bolji.

Osmejask sa šerifovog lica naglo iščeze.

– Ostavite se gluposti – prosikta on. – Vi ste dovoljno razumni da shvatite kako vaš dalji otpor nema nikakve svrhe.

Holidej, osmehujući se, pokaza na bisage.

– Novac od ucene?

Ris ništa ne odgovori.

– Dakle, ucena. – klimne Džordžijanac glavom. – Vi me znate, Lesli. I onda takođe znate da za mene novac ne predstavlja stvar zbog koje bih stavio glavu u torbu.

Ris postade beo u licu.

– Ovaj put ne postoji nikakav izlaz za vas! – hukne on, izbačen iz ravnoteže. Da bi potkrepio svoje reči, isprsi se, nagne lagano napred, a njegova desnica se akrobatskom brzinom nađe nad drškom revolvera.

Holidej je stajao naizgled miran. Samo je on znao da su mu živci zategnuti do pucanja. On je imao jednu šansu protiv ovog psa tragača, koju neće ponovo steći, ako je olako propusti. Ris mu je u baratanju koltom bio ravan.

Nije ovo bio prvi put da mu predstoji jedno pokazivanje ove svojevrsne umetnosti zapada. Do sada je Holidej u tom umeću ostao nesavladan. Ali Risova bezumna smelost mogla bi neočekivano da prevagne nad Holidejevom veštinom. Džordžijanac je znao da mora na to da uračuna.

– Je li vi to ozbiljno, Lesli? – upita tobož čudeći se i vrteći glavom. – Ja prosto ne mogu ni da zamislim da vas više neću imati za svojim petama.

– Nećete, to vam jamčim – prosikće dosta glasno Ris. – Dovde mi je došla ta jurnjava za vama! – on pokaže na grlo. – Uostalom, kad ja nešto čvrsto naumim, neće vam ostati ni ovolicka šansa! – on zapucketa prstima. – Je li vam sad jasno?

– Naravno – klimne Holidej glavom.

– Šta onda još čekamo?

Šerif Lesli Ris reagovao je skoro neprimetno. Nije mu se video nijedan trzaj mišića. Čak mu ni kapci nisu trepnuli.

Holidej mu je samo u munjevitom ukrštanju njihovih pogleda opazio iskre u zenicama.

Ris je bio brz. Zasenjujuće brz. Njegov pokret ruke od vađenja oružja do pritiskanja oroza nije bio ništa sporiji od bleska fotografskog blica.

Holidej opali u istom deliću sekunde u kojem se istovremeno bacio u stranu.

Oba pucnja slila su se u jedan zaglušujući prasak.

Džordžijanac oseti vrelinu koja je izbijala iz metka koji je prošišao tik kraj njegovog desnog obraza.

Ris ispusti krik bola. Snaga pogotka okrenula ga je oko osovine kao vrtešku. Revolver ispade iz njegovih nemoćnih raširenih prstiju.

Holidej čučnu iza pisaćeg stola.

Ni sekundu prekasno.

Spolja otpoče ludačka vatra. Pakleni stakato metaka razbio je tišinu glavne ulice. Zvečeći, rasprsnule se okna na prozorima šerifske kancelarije u paramparčad. Meci zazviždaše kroz vazduh, praveći velike rupe u zidu.

Holidej zgrabi putnu tašnu sa stola i otpuza kraj bespomoćnog šerifa Risa, koji je ležao priljubljen uz pod. On ustanovi sa ogromnim olakšanjem da je Ris sa kuglom u desnom ramenu trenutno potpuno bezopasan. On će,

naravno, preživeti, ali će za izvesno vreme biti izbačen iz stroja.

Što je sasvim dobro.

Štektanje revolvera ukazivalo je Holideju da još nema nikakvog razloga da odahne.

On se upola podiže i posla dve-tri kugle nasumce kroz razbijeni prozor u pravcu ulice. Istovremeno, kao odgovor, paljba spolja se bezumno pojača. Revolveraši kao da su pomalo slutili da još ne mogu bez rizika da prodru u kancelariju.

Holidej se oprezno uputi ka vratima koja su vodila u zatvorski hodnik. Jedno zalutalo zrno prozvižda zloslutno iznad njegove glave i zabi se u zid.

Bez oklevanja povuče rezu, odškrinu vrata, stavi putnu tašnu i šerifove bisage u hodnik.

Zatim se vrati još jednom nazad i dovuče svog teško ranjenog protivnika do praznih vitrina. Ris se u međuvremenu onesvestio.

– Ja tu ne mogu ništa što si i ovaj put izgubio partiju sa mnom, stari prijatelju – procedi tiho Holidej.

I po treći put vrati se on u kancelariju. Vatra revolveraša postala je nejednaka i sporadična. To je bio potpuno siguran znak da predstoji njihov upad. Ostao je možda još samo minut i do trenutka kad će početi da jurišaju na kancelariju.

Holidej zgrabi vinčesterku i počeo sasvim sagnut da se kreće kroz prostoriju. U tom trenutku opazi da se Vitaker osvestio.

On mu dobaci opasač sa revolverom iz ugla.

– Drži! – To je šansa koju ti pružam! Oni napolju neće te poštediti. Utuvi to u glavu! Uostalom, možda je to bolje nego okončati na vešalima.

Po svetlucanju očiju šerifa ubice vide Holidej da je ovaj sve shvatio.

To saznanje vrati Vitakera pakleno brzo u staru formu.

Holidej dohvati kvaku drvenih vrata od zadnjih prostorija. Istovremeno ščepa torbu i bisage, pa naglo izađe i zatvori vrata za sobom.

Vitakerova kugla udari u masivna drvena vrata, ali ih nije mogla probiti. Holidej je dotle stavio sa svoje strane rezu.

U istom trenutku izleteše zadnja vrata na zgradi iz šarki. Jedna senka se promoli unutra.

Holidej refleksno diže vinčesterku i povuče oroz. Oružje prasne.

Brzinom munje on se saže i jedno revolversko zrno prohuja iznad njega i zabi se u zid. Senka u vratima se zaklati i, sa prigušenim jaukom, strelac se sruči na tle.

U kancelariji je odjekivao Vitakerov revolver.

Dok prebaci bisage preko levog ramena i uze putnu torbu. On se išunja kroz razbijena zadnja vrata i nesmetano stiže do železničke stanice.

Nijedan drugi revolveraš nije mu preprečio put.

Džordžijanac uskoči u kabinu „crne zveri“, obrati se mašinovođi i ložaču i objasni im šta treba da rade.

Oni su to vrlo brzo shvatili, gledajući u tamni otvor cevi vinčesterke.

– Polazimo – reče Holidej hladno.

– Na ostale nećemo čekati.

Nijedan od dvojice železničara nije pokazao ni najmanju želju da se usprotivi. Niko ne voli da se igra sa sudbinom. Oni poslušase, a da Holidej nije bio primoran da svoja uputstva potkrepi nekom drugom činjenicom.

Dahćući, lokomotiva se pokrete. Upravo trenutak ranije završili su manevrisanje i prebacili stočni vagon na suprotnu stranu. Točkovi počese da se kotrljaju u smeru odakle je voz i došao, u pravcu Solt Lejk Sitija.

XIV

Holidej je još uvek čuo pucnje koji su treštali u šerifovoj kancelariji u Brigam Sitiju. A onda, kada je voz prošao kroz jednu dugačku desnu krivinu, zamreše i pucnji i grad se izgubi iza jednog kupastog brežuljka.

Posao za revolveraše bio je očigledno završen. Sada će biti na redu sudija Spenser da dokrajči svoj posao i na osnovu iskaza Solomona i Trejsi posadi „slavnog” šerifa na optuženičku klupu.

Pod uslovom da je preživeo.

A Trejsi Valas?

Njoj predstoje očigledno ružičasta vremena. Njen poslovni uspeh sada je osiguran, jer neće više morati da strepi od Vitakerovog ucenjivanja. Ipak, bilo mu je žao što se na kraju sve tako brzo odigralo i što nije imao vremena da provede još nekoliko prijatnih dana u društvu te čudesne žene.

Ali možda je ovako i bolje. Okončalo se sve bez suza, bez ubeđivanja i bez

onoga što mu je uvek bilo najneprijatnije: da objašnjava zašto mora da nastavi samački, lutalački život, jer je jednom davno grubo izbačen iz drugačijeg načina življenja i više nikada u nje ga neće moći da se uklopi, saznanjem da je oboleo od neizlečive bolesti... To što je imao povremene remisije, njega nikad nije zavaralo i nije mu dalo nadu za izlečenje.

Građane Brigam Sitija sudija Spenser će detaljno obavestiti o tome ko je godinama bio njihov ugledni i poštovani čuvar zakona.

A Lesli Ris duže vremena neće moći da se vrati onome čemu je izgleda, u prevelikoj mržnji i povređenoj sujeti, odlučio da posveti sav svoj život: lovu na neuhvatljivog Džordžijanca.

Holidej je osećao da mu ipak predstoji jedan kraći period mirovanja. Suviše je toga preživeo za ovih nekoliko dana. Za razliku od nekih ranijih okončanih avantura, sada nije čeznuo za stolom presvučenim zelenom čojom i bučnim dvoranama velikih gradova da u njima zaboravi na ono što se u njemu uvek iznova budilo kada se našao izvan neposredne opasnosti.

Da bi lišio sebe potrebe da misli na ložača i mašinovođu, on im je galantno tutnuo u ruke hiljadu dolara. Ovi umalo nisu pali u nesvest, a kad su se povratili od šoka, bili su spremni da takvog čoveka voze do na kraj sveta bez zaustavljanja.

Džordžijanac to, naravno, nije tražio od njih. Bilo mu je dovoljno da vrata voz u Solt Lejk Siti sa uvere-

njem da galantni gospodin upravo tamo silazi.

Zatim se prebacio u „Pulmanov” vagon. Zavalio se u sedište u kome je pri dolasku ovamo cupkao od nestrpljenja specijalni izaslanik iz Delana u, kako se pokazalo, pogrešnom uverenju da je lov na Holideja došao kraj.

Posmatrao je kroz prozor talasasto, šumom obraslo zemljište. Zapalio je jednu svoju finu cigaretu i utonuo u misli. Šta bi bilo kada bi se jednom vratio na Istok, u velike gradove, među svet koji govori finim jezikom, oblači lepa odela i ima ovdašnjim ljudima neshvatljivu naviku da ide u, recimo, operu.

Ne bi bilo ništa. Znao je da bi ga ubrzo obuzela čamotinja. Nema povratka, reče sam sebi, dok je povlačio poslednji dim i kroz odškrinuti prozor vagona bacio pikavac.

Onda utonu u laki dremež.

* * *

Trže se osetivši usporavanje voza. Bili su pred Solt Lejk Sitijem.

Holidej ustade, uze putnu tašnu i bisage i izađe na platformu vagona. Svim blizu stanice, kada je voz već išao dovoljA blizu meksičke granice, ili na Misisipi.

A on će biti tu, u gradu u državi Juta i prepustiti se čarima života.

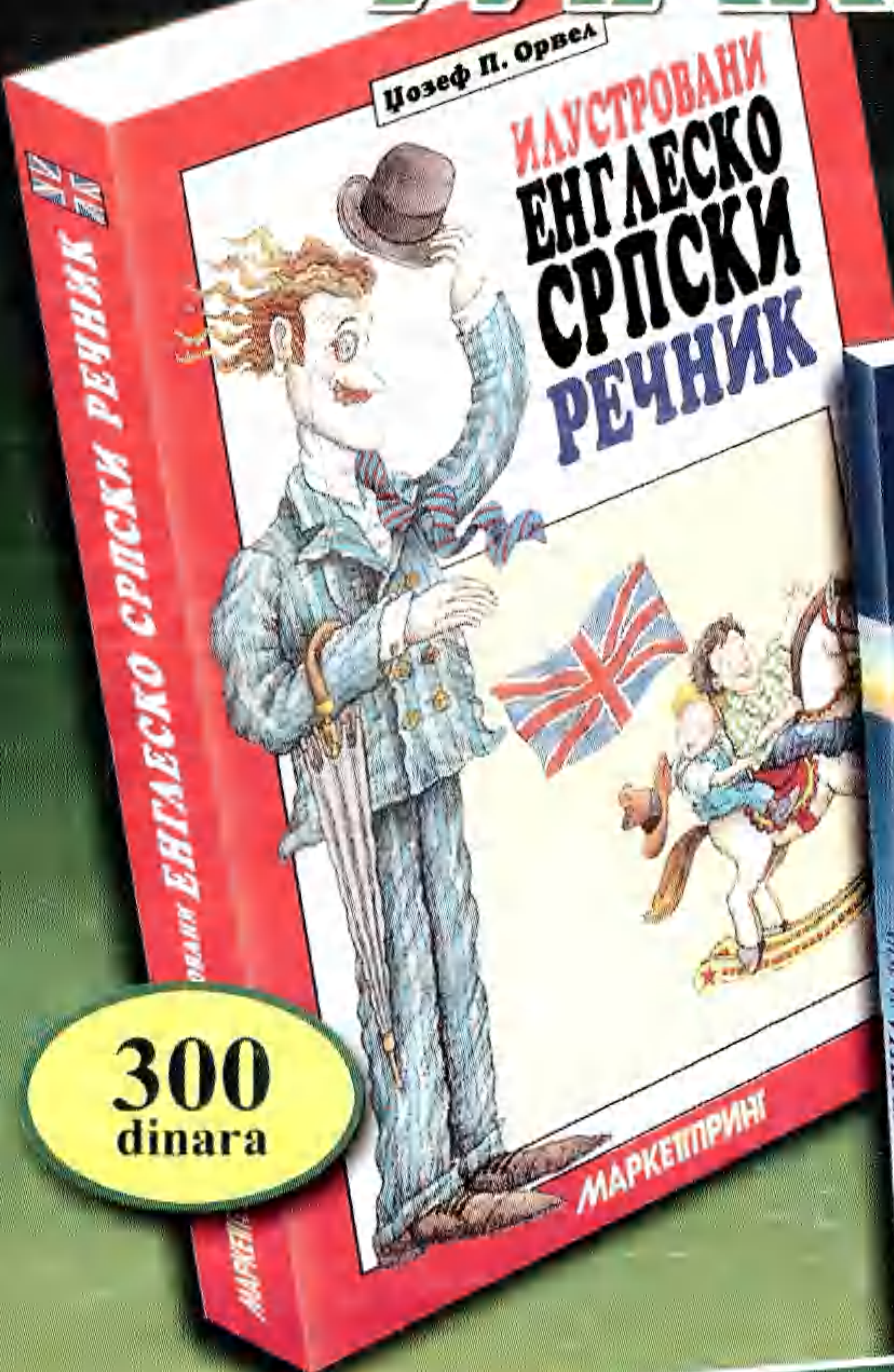
To mu neće biti teško. Možda će na trenutak zaboraviti svoju nesrećnu sudbinu, jer upravo u Solt Lejk Sitiju širom će mu otvoriti vrata, zasjavši od sreće, jedna lepa, tiha, mlada devojka po imenu Dorin Medouz, uz čiju je neočekivanu blizinu na putu za Brigam Siti i počela ova njegova avantura.

Dok Holidej ustade iz trave, zabaci bisage na levo rame i sa lekarskom torbom od zmijske kože u ruci, nepri-mećen ni od koga, krenu prečicom ka gradu koji se nazirao u daljini.

KRAJ

MARKETPRINT

Poštarina uključena u cenu!

Detaljnije informacije:

telefon: 021 443 400

telefaks: 021 6331 067

mail: mprint@neobee.net

21000 Novi Sad
Đorđa Zličića 34

ISSN 0353-0000

9 770353 000002

00440

